

**FINANSINSPEKTIONENS
ÅRSREDOVISNING**

2004

2004:11 Marknadstillsyn 2004

2004:10 Från konto till konto

2004:9 Finanssektorns stabilitet

2004:8 Intressekonflikter i finans

2004:7 Värdepappersföretag

2004:6 Hushållens ökade konsumtion

2004:5 En plan för enklare finans

2004:4 Effektiv tillståndsgivning

2004:3 Sen fondhandel och värdepappers

2004:2 Internaffärer i nio bank

2004:1 Bankernas klagomål

FI 2004

INNEHÅLL

En effektivare Finansinspektion i sikte	3
Uppdrag, organisation och ledning	4
Kostnader och finansiering	7
Övergripande mål 2004	8
Sammanfattande resultat	15
Analys	16
Tillsyn	20
Regelgivning	28
Tillstånd och anmälningar	30
Internationellt arbete	32
Avgifter	34
Officiell statistik	35
Ekonomisk säkerhet	36
Organisationsstyrning	34
Uppdrag enligt regleringsbrev	44
Sammanställning över vissa väsentliga uppgifter	46
Resultaträkning	48
Balansräkning	49
Redovisning mot anslag och inkomsttitel	50
Finansieringsanalys	51
Tilläggsupplysningar och noter	52

En effektivare Finansinspektion i sikte

2004 inleddes med en helt ny organisation riggad för att på bästa sätt kunna ta sig an en ny roll och utökat ansvar. Det är nu en väl samlad Finansinspektion med tillsynen inriktad dels på den finansiella sektorns stabilitetsfrågor, dels på uppförandefrågor och konsumentskydd. En ny rättsavdelning svarar för normgivning och tillståndshantering.

Parallellt med strävan mot bättre helhetssyn i verksamheten har vi även prioriterat viktiga ledarskapsfrågor för att uppnå skarpare fokus och högre kompetens. 2004 har mot den bakgrunden präglats av förändringar och nya förutsättningar – däribland nästan 50 procent nya chefer valda för att lösa sina uppgifter med visionen:

FI:s förebyggande arbete motverkar att finansiella kriser uppstår i marknaden.

Företag och konsumenter har tillgång till ett brett utbud av tjänster med tydliga villkor på en väl fungerande marknad.

Finansmarknadens aktörer ser FI som en myndighet med hög kompetens dit man vänder sig för vägledning.

Våra medarbetare uttryckte i höstens medarbetarundersökning att vi är på rätt väg och att våra målmedvetna satsningar med att stärka ledarskapet och ge medarbetarna ökat ansvar och befogenheter har gett gott resultat. Företagen under tillsyn noterar också en positiv utveckling, även om förbättringarna i vår externa mätning än så länge är marginella.

En bekräftelse från resultatredovisningen är att vi inom loppet av två år har lyckats halvera FI:s sammanlagda handläggningstider för tillståndshantering, trots ökad volym, samtidigt som vi har etablerat tydliga ser-

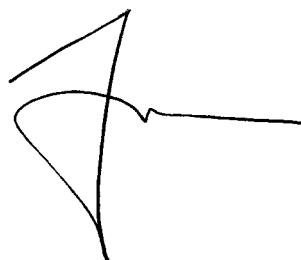
viceåtaganden mot företagen. Vi arbetar nu på motsvarande sätt med att öka automatiseringsgraden vid enklare ansökningar och för att utveckla en automatiserad interaktiv tillsyn för verksamheter med lägre riskinnehåll och begränsad marknadspåverkan.

Det ligger en stor utmaning i kravet att successivt kunna växa och förändras i takt med den finansiella sektor vi har tillsynsansvar för. Vi måste klara av ett större, mera komplext ansvar med de relativt begränsade resurser som står till vårt förfogande. Denna utmaning kräver grundläggande strategiska överväganden och tuffare prioriteringar efter risk. Klart står att kapaciteten att klara nya åtaganden kommer att bli hårt ansträngd framöver.

En viktig komponent är därför FI:s riskkategorisering av de finansiella företagen, tillsammans med riskanalyser för att bedöma eventuella störningar eller tecken på uppförande- och marknadsbrister. En sådan klassificering och bedömning av riskinnehåll kommer under 2005 bli än mer avgörande för hur vi allokerar tid och kraft i tillsynen. Samtidigt står vi i början av en ny era med genomgripande regelförändringar för de flesta finansiella företag, omregleringar som påverkar hela den svenska traditionen med självreglering och skärper kraven på FI:s roll och bidrag.

Den potential för fortsatt utveckling och effektivisering som finns ska nu tas tillvara. Jag ser fram emot ett verksamhetsår där vi kan höja FI:s verkningsgrad och påverkan ytterligare genom vassare analyser och tillsynsmetoder, enklare regler samt bättre tillgänglighet och service.

Ingrid Bonde,
Generaldirektör

Uppdrag, organisation och ledning

4

UPPDRAG

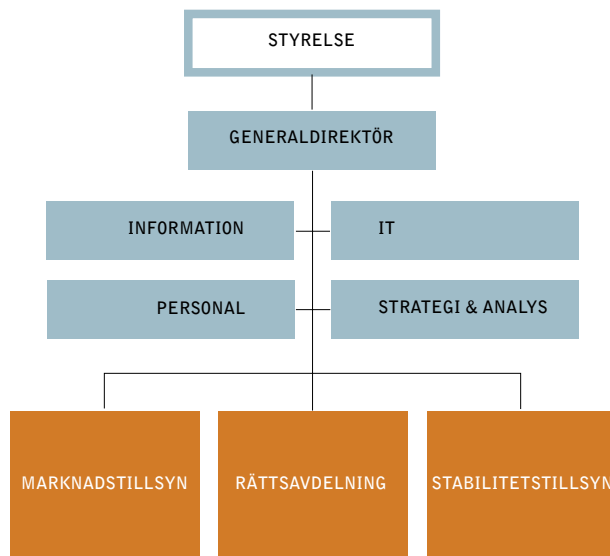
Finansinspektionen är en central förvaltningsmyndighet med ansvar för tillsynen över finansiella marknader, marknadsplatser och finansiella företag. De övergripande målen är att bidra till det finansiella systemets stabilitet och effektivitet samt att verka för ett gott konsumentskydd. För att uppnå dessa mål utformar FI regler för finansiell verksamhet, lämnar tillstånd, utövar tillsyn och analyserar omvärldsförändringar.

ORGANISATION OCH LEDNING

Finansinspektionens verksamhet delas in i fyra verksamhetsgrenar¹:

- Analys
- Tillsyn
- Regelgivning
- Tillstånd och anmälningar

Verksamhetsgrenen *Tillsyn* består av två huvudinriktningar: Stabilitetstillsyn med inriktning på företagens finansiella styrka och hantering av risker och Marknadstillsyn med inriktning på marknadsaktörernas uppförande (market conduct), marknadsövervakning samt åtgärder mot penningtvätt.

Ledningsgruppen. Fr v övre raden: Ingrid Bonde, GD, Erik Saers, avd.chef Marknadstillsyn, Helena Östman, informationschef, Per-Arne Ström, avd.chef Strategi & Analys. Nedre raden: Ann Gårdmark, personaldirektör, Gent Jansson, chefsjurist, Kerstin af Jochnick, avd.chef Stabilitetstillsyn, Eva Ekström, bitr. avd.chef Stabilitetstillsyn.

FI HAR TILLSYN ÖVER:

Banker och kreditmarknadsföretag	177
Försäkringsföretag	400
Understödsföreningar	96
Försäkringsmäklare	1 455
Värdepappersbolag	106
Fondbolag	63
Värdepappersfonder	645

Finansinspektionens styrelse. Fr. v: Anna-Karin Celsing, Lars Hörngren, Lars Nyberg, Kathrin Flossing, Bengt Westerberg, Gunnar Axén och Birgitta Ahlqvist. Frånvarande: Lennart Nilsson och Adriana Lender.

Verksamhetsgrenen *Analys* består dels av finansiella analyser och riskanalyser av enskilda företag, dels av en omvärldsanalys och en branschanalys som redovisas i stabilitetsrapporten.

Verksamhetsgrenarna *Regelgivning* och *Tillstånd* består av myndighetens arbete med föreskrifter och allmänna råd samt auktorisation av finansiella företag.

Myndigheten har nära 200 anställda. Ingrid Bonde är generaldirektör.

FI har en styrelse med fullt ansvar. Bengt Westerberg är styrelseordförande. Styrelsen består av nio ledamöter, utsedda av regeringen, samt två personalrepresentanter.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING UNDER 2004

Under budgetåret 2004 var följande personer ledamöter i styrelsen:

Bengt Westerberg, ordförande
Karin Lindell vice ordförande, GD Konsumentverket
Gunnar Axén, riksdagsledamot
Anna-Karin Eliasson Celsing, informationschef
Kathrin Flossing, kammarrättspresident
Lars Hörngren, chefekonom
Lennart Nilsson, direktör
Lars Nyberg, vice riksbankschef
Agneta Ringman riksdagsledamot
Två personalrepresentanter

ÄNDRINGAR I STYRELSEN FRÅN OCH MED 2005-01-01

Adriana Lender, överdirektör, efterträder Karin Lindell.

Birgitta Ahlqvist, riksdagsledamot, efterträder Agneta Ringman.

Kathrin Flossing, kammarrättspresident, övertar posten som vice ordförande.

1 Analys har från och med 2005 upphört att vara en separat verksamhetsgren. Analysverksamheten ingår från och med 2005 i verksamhetsgrenen Tillsyn. Verksamhetsgrenen Statistik har tillkommit från och med 2005. Huvudansvaret för Verksamhetsgrenen Statistik vilar på avdelningen för Stabilitetstillsyn.

Uppdrag, organisation och ledning, forts.

6

**LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES OCH
STYRELSELEDAMÖTERS ÖVRIGA UPPDRAG**

Ingrid Bonde är styrelseledamot i S:t Eriks Ögonsjukhus AB samt styrelseledamot i Riksgäldskontoret.

Bengt Westerberg är styrelseordförande i Vetenskapsrådet, Svenska Institutet, Sveriges Författarfond, SPI Service AB, Folkspel i Sverige AB, Cirkör AB, Patientförsäkringsföreningen (ej myndighet eller AB), Äldreomsorgsföretagarna Service AB samt ledamot i Riksbanksfullmäktige.

Karin Lindell är styrelseordförande (i rollen som GD) i Konsumentverket, rådsledamot i det till Allmänna reklamationsnämnden knutna rådet samt ledamot i Livsmedelsverkets styrelse.

Birgitta Ahlkvist är styrelseledamot i Kronofogdemyndigheten.

Gunnar Axén är ledamot i Riksrevisionen.

Anna-Karin Eliasson Celsing är ledamot i Johan Celsing Arkitekter AB.

Kathrin Flossing är ersättare för ledamot i Kriminalvårdsnämnden.

Adriana Lender är ledamot av Nämnden för elektronisk förvaltning samt styrelseledamot i Sigtunahöjdens Hotell och Konferens AB.

Lennart Nilsson är styrelseordförande i AP Fastigheter AB, Exportkreditnämnden, vice ordförande i Akademiska Hus AB, samt ledamot i SCB.

Lars Nyberg är ledamot i Nyberg & Son Konsult AB.

Agneta Ringman är ledamot i AB Trav och Galopp, länsstyrelsen i Kalmar län samt nämnden för fortbildning av journalister (FOJO).

ERSÄTTNINGAR OCH FÖRMÅNER

Ersättningar och förmåner till verkschef och styrelseledamöter utbetalda under budgetåret 2004:

Generaldirektör Ingrid Bondes lön²:

1 065 803 kronor

STYRELSELEDAMÖTER	ARVODEN
Bengt Westerberg, ordförande	80 000 kr
Karin Lindell, vice ordförande	50 000 kr
Gunnar Axén	40 000 kr
Anna-Karin Eliasson Celsing	40 000 kr
Kathrin Flossing	40 940 kr
Lars Hörngren	40 000 kr
Lennart Nilsson	40 000 kr
Lars Nyberg	0 kr
Agneta Ringman	40 000 kr

² Lönen inkluderar semesterlönstillägg, semestertillägg och skattepliktiga traktamenten.

Kostnader och finansiering

Finansinspektionens verksamhet har expanderat relativt snabbt under 2003 och 2004. De samlade kostnaderna har ökat till drygt 203 miljoner kronor för budgetåret 2004. FI finansieras huvudsakligen genom anslag över statsbudgeten, totalt med 175 miljoner kronor under 2004.

För att täcka samtliga kostnader tar FI ut avgifter av företagen under tillsyn. Huvuddelen av avgifterna är årliga tillsynsavgifter, som är obligatoriska och levereras till inkomsttitel på statsbudgeten.

En del av finansieringen sker genom att företagen erlägger avgifter för tillstånd och anmälningar. Från och med 2004 disponerar FI dessa avgifter, drygt 24 miljoner konor under budgetåret. Systemet där FI disponerar avgiftsintäkterna innebär en större flexibilitet när det gäller egen planering och resursinsats för handläggning av sådana ärenden.

Intäkterna av de olika avgifterna framgår av tabellen och av bokslutet. FI fullgör även olika kanslifunktioner för Bokföringsnämnden och Insättningsgarantinämnden mot ersättning.

Den största verksamhetsgrenen är tillsyn som år 2004 förbrukade 54 procent av tillgängliga resurser. FI:s regelgivning förbrukade 23 procent och tillstånd samt anmälningar 12 procent³.

TABELL 1

Verksamhetens kostnader per verksamhetsgren, tkr, löpande priser.

Verksamhetsgren	Andel 2002 %		Andel 2003 %		Andel 2004 %	
Tillsyn (från och med 2004)*					107 785	54
Tillsyn av finansiella företag	59 242	40	65 144	35		
Tillsyn av marknadsplatser	15 165	10	18 905	10		
Regelgivning	20 079	13	30 621	16	46 848	23
Tillstånd och anmälningar	27 710	19	36 488	20	24 293	12
Analys av det finansiella systemets stabilitet	27 547	18	34 511	19	22 396	11
Summa	149 743	100	185 669	100	201 322	100
Kanslifunktion BFN och IGN	2 271		2 327		1 926	
Totalt	152 014		187 996		203 248	

*) Tillsyn av finansiella företag och tillsyn av marknadsplatser omfattas från och med 2004 av verksamhetsgrenen Tillsyn.

TABELL 2

Verksamhetens intäkter exklusive anslag per verksamhetsgren, tkr, löpande priser.

Verksamhetsgren	Andel 2002 %		Andel 2003 %		Andel 2004 %	
Tillsyn (från och med 2004)*					3 928	13
Tillsyn av finansiella företag	1 637	55	2 234	71		
Tillsyn av marknadsplatser	217	7	121	4		
Regelgivning	421	14	376	12	1 146	4
Tillstånd och anmälningar**	432	15	234	7	24 656	82
Analys av det finansiella systemets stabilitet	256	9	175	6	355	1
Summa	2 963	100	3 140	100	30 085	100
Kanslifunktion BFN och IGN	2 271		2 327		1 926	
Totalt	5 234		5 467		32 011	

*) Tillsyn av finansiella företag och tillsyn av marknadsplatser omfattas från och med 2004 av verksamhetsgrenen Tillsyn.

**) Från och med år 2004 disponerar FI de intäkter som kommer av avgiftspliktiga tillstånds- och anmälningsärenden.

³ Redovisningarna av verksamhetsgrenarnas andel inkluderar kostnader för stödverksamhet.

Övergripande mål 2004

Mål

Regeringen har i regleringsbrevet sammanfattat Finansinspektionens övergripande mål på följande sätt:

- att bidra till stabiliteten i det finansiella systemet genom tillsyn av finansiella företag, regelgivning och tillståndsprövning,
- att bidra till konsumentskyddet inom det finansiella systemet, genom tillsyn av stabiliteten i enskilda finansiella företag, genom utarbetande och tillsyn av regler för företagens information och klagomålshantering och genom behandling av klagomål av principiell karaktär, samt
- att åtgärder som vidtas för att stärka stabiliteten eller för att förbättra konsumentskyddet ska vägas mot eventuella negativa effekter på det finansiella systemets effektivitet.

FI ska

- lämna en samlad bedömning av om myndigheten uppfyllt målen för verksamhetsområdet. Redovisningen ska innehålla en beskrivning av hur verksamheten bidrar till detta.
- lämna en redovisning av hur företagen under tillsyn uppfattar Finansinspektionens verksamhet, samt jämföra resultatet med tidigare redovisningar.

FINANSIELL STABILITET

Den stabilitetsinriktade tillsynen, som tar sikte på företagens kapitalstyrka och riskerna i verksamheterna, framhålls särskilt bland FI:s uppgifter. I banker och många andra finansiella företag finns risker som kan få konsekvenser för hela det finansiella systemets stabilitet. Små störningar i exempelvis marknadslikviditet eller i banksystemets betalningsflöden kan medföra stora samhälls-ekonomiska kostnader och utlösa händelseförlopp som enskilda aktörer svårt kan vara sig överblicka eller hantera.

Plötsliga, akuta stabilitetsproblem är dock inte vanligt förekommande, särskilt inte i skeden som under 2003 och 2004 där det allmänna ekonomiska läget har präglats av återhämtning och där de finansiella företagens resultat och lönsamhet har utvecklats positivt. Konjunkturutsikterna förbättrades väsentligt såväl i Sverige som i världsekonomin under 2004 och bankernas finansiella läge stärktes ytterligare.

- FI bedömde stabiliteten i det svenska banksystemet som fortsatt god. Kreditförlusterna var mycket låga, riskuppbyggnaden måttlig och bankernas riskhantering utvecklades aktivt. Bankerna hade ekonomiska förutsättningar att genomföra såväl offensiva satsningar på marknaderna som utdelningar till aktieägarna och återköp av egna aktier.

På några områden noterades dock en tydlig riskuppbyggnad. Den expansiva bolånemarknaden är ett exempel. Tillväxten i bostadsutlåningen till hushåll har länge legat på närmare 10 procent per år i genomsnitt i kraft av låga räntor och stigande bostadspri- ser. FI gjorde i rapporten "Hushållens ökade lån – en riskanalys" bedömningen att denna utveckling inte innebar något större hot mot bankerna och att tillväxttakten i utlåningen förr eller senare kommer att brytas. Den bedömningen kvarstår.

Ett annat område som präglas av en successiv riskuppbyggnad är tillväxten i några svenska bankers dotterbanker i de baltiska länderna. Utlåningstillväxten har där varit hög, vilket i viss utsträckning beror på den övergång till utvecklade ekonomier som dessa länder genomgår. Det motiverar att kreditportföljen växer förhållandevis snabbt. Det finns i dag inte några tecken på att svenska banker tar på sig omotiverat stora risker i dessa utlandsverksamheter, men den riskuppbyggnad som pågår behöver följas noga. Till bilden hör även andra internationella etableringar, visserligen av begränsad omfattning men med potentiellt stora operativa, legala och politiska risker, bland annat i Ryssland.

Vid sidan av banksektorn har livbolagen fortsatt att stå i centrum för FI:s stabilitets- tillsyn.

Konsumentskydd.

Konsumentperspektivet har ökat i betydelse för Finansinspektionen under senare år.

Granskade fondbolagen.

Hanna Nyqvist, finansinspektör, och Mattias Olander, enhetschef, konstaterade vissa brister i fondbolagens information och hantering av intressekonflikter

- De traditionella livbolagen återhämtade sig under 2004, stärkte sammantaget sin solvens och återförde den kollektiva konsolideringen till långsiktigt acceptabla nivåer. Enstaka livbolag brottas dock fortfarande med svag solvens och några bolag har konsolideringsnivåer under eller nära 100 procent.

Utvecklingen följde på de allvarliga problem livbolagen ställdes inför i samband med nedgången på aktiemarknaden och de fallande räntorna i början av decenniet. Problemen återfanns inom tre områden. Bolagens solvens hade försvagats och vissa bolag hade problem att uppfylla de grundläggande kapitalkraven. Den preliminärt fördelade återbäringen var för hög i förhållande till ackumulerade vinstmedel, vilket visade sig i en låg kollektiv konsolidering. Slutligen restes frågetecken om vems intressen vissa av livbolagen hade företrätt, den egna koncernens eller livförsäkringstagarnas.

Mot den bakgrunden har FI genom analysverksamhet och tillsyn granskat bolagens sätt att mäta, följa upp och anpassa riskerna i verksamheten. Generellt sett bedömde FI att solvensen åter blev tillfredsställande i sektorn under 2004, dock med enstaka undantag⁴. Förutsättningarna för de svaga bolagen att

återföra solvensen till mer betryggande nivåer begränsades av att de endast hade små marginaler för sitt risktagande. Mot den bakgrunden inleddes omstruktureringsarbeten, som alltjämt pågår.

Den kollektiva konsolideringen återfördes, med några undantag⁵, till långsiktigt acceptabla nivåer i sektorn. Bolagen som av FI getts en tidsgräns för att återföra konsolideringen, har arbetat med såväl låga återbäringsräntor som med momentan reallokering för att uppnå målsatta nivåer i tid.

I förebyggande syfte har FI bland annat fokuserat på premiesättningen av avtal och de avsättningar som bolagen gör för att långsiktigt säkra pensionsspararnas garanterade medel. FI: styrelse beslöt (med verkan per den 1 mars 2005) sänka den högsta räntan från 3,0 till 2,75 procent på nya försäkringsavtal. Sänkningen av högsta räntan (diskonteringsräntan) på nya avtal är en försiktighetsåtgärd i ett läge där de historiskt mycket låga marknadsräntorna långsiktigt påverkar bolagens avkastning framöver. Så länge befintliga avtal inte berörs behöver livbolagens kalkylantaganden och avsättningar för dessa inte ändras. För försäkringsavtal med värdesäkrade förmåner (sjukförsäkring och skadelivräntor) sänktes räntan för samtliga försäkringar från 2,0 till 1,5 procent.

Livbolagen har också – i varierande grad – påbörjat ett arbete för att öka förtroendet för den egna rörelsen och för produkten traditionell livförsäkring. Åtgärderna är i linje med de rekommendationer FI tidigare presenterat vad gäller ledningsansvar och intern kontroll i bolagen och för arbetet med att bättre kunna hantera intressekonflikter. Regeländringar, allmänna råd och riktlinjer har genomförts för att säkerställa att aktieägarna inte gör förtäckt vinstutdelning från

4 SEB Trygg Liv Nya, Nordea Liv 1, SPP Liv, Salus Ansvar Liv

5 Nordea Liv, SPP Liv, som fått dispens på grund av ombildning till vinstutdelande bolag, och Skandia Liv

Övergripande mål 2004, forts.

de icke-vinstutdelande traditionella livförsäkringsbolagen. De oberoende styrelseledamöterna ska vara i majoritet, koncernaffärer ska redovisas öppet och en regelansvarig ska utses i samtliga bolag. FI har dessutom fått utökade sanktionsmöjligheter mot bolag som inte följer reglerna. Samtidigt pågår en omfattande översyn av lagstiftningen för hela livförsäkringsområdet, på regeringens initiativ.

KONSUMENTSKYDDET

Under senare år har konsumentperspektivet ökat i betydelse för tillsynen, vilket livbolagsdiskussionerna illustrerar. Flera års erfarenheter av företagsskandaler och kriser i den finansiella sektorn har tydligt visat de skadeverkningar som kan följa av dålig informationsgivning, illa hanterade intressekonflikter och förtroendekriser. Till detta kommer att enskilda hushåll successivt ökar sin aktivitet på det finansiella området. I allt bredare omfattning uppträder man som sparare och placerare och exponeras både för finansiella möjligheter och risker.

Det övergripande målet är att de finansiella marknaderna ska fungera väl – för företagen, för konsumenterna och för samhället i stort. Det är därför en huvuduppgift för FI att följa upp och granska företagens uppförande och information för att på så sätt bidra till ett väl grundat förtroende. Förekomster av problem och intressekonflikter kan tyvärr inte isoleras till vissa verksamheter eller bolagstyper. FI måste arbeta med bred ansats.

- På livbolagsområdet har som framgått flera ändringar i regelverket genomförts de senaste ett å två åren, och ytterligare förändringar utreds. FI har fortsatt att verka för att informationen ska blir tydligare och mer lättåtkomlig för konsumenten.
- Fondbolagen har varit föremål för ett omfattande analys- och granskningsarbete under 2003-2004. Vissa brister i informa-

tionsgivning och hanteringen av intressekonflikter har konstaterats. Branschen har beslutat om självreglerande åtgärder som FI följer upp. Fortsättningsvis kommer FI att utreda frågor kring styrelsesammansättning i fondbolag och information om bonusprogram.

- Värdepappersbolagens hantering av kundorder har granskats av FI. Slutsatsen är att kunderna generellt får bristfällig information och nya föreskrifter kring detta förbereds. Vidare har FI uppmärksammat hanteringen av intressekonflikter som berör analytiker vid värdepappersinstitut och utfärdat allmänna råd som innebär en svensk motsvarighet till de amerikanska så kallade Spitzer rules.
- Andra undersökningar som har haft motsvarande fokus på konsumentskyddet på marknaderna rör bankernas betalningsrutiner och information vid utlandsbetalningar liksom den löpande hanteringen av kundklagomål. En särskild granskning av den information som lämnas i prospekt och andra underlag när kunder placerar i aktieindexobligationer har genomförts. FI har inlett en dialog med berörda företag för att åtgärda brister som konstaterats.

Det är svårt att mäta och värdera det generella "läget" när det gäller faktorer som informationskvalitet och uppförande på olika avsnitt av marknaderna. Det saknas specifika mått av det slag som används för kapital och risker. Huvudsyftet bakom FI:s prioriteringar av vad som 2004 har granskats i denna del av tillsynen har varit att påverka utvecklingen, främst att motverka dålig information och beteenden som gradvis skulle kunna erodera allmänhetens förtroende.

Påpekanden och sanktioner har utnyttjats. De utökade sanktionsmöjligheterna med straffavgifter som gäller banker, kreditinstitut och försäkringsbolag har underlättat och ökat FI:s möjligheter att påverka. Därtill kommer

Övergripande mål 2004, forts.

12

effekter av ny och anpassad regelgivning, t.ex. den reglering som vid halvårsskiftet 2004 infördes för finansiell rådgivning till konsumenter. I och med de nya reglerna skärptes kraven på de företag som ger konsumenter råd i samband med försäljning eller förmedling av aktier, fondandelar eller pensionsförsäkringar.

En generell tendens är att FI:s ansvarsroll blir mer uttalad och mer omfattande än idag t.ex. när det gäller övervakning av skadliga beteenden på värdepappersmarknaden, nya prospektregler och prospektgranskning, liksom för nya tillstånds- och tillsynskrav som träffar olika försäkringsförmedlare. Bakgrunden är det mycket omfattande arbete med EG-direktiv och EG-förordningar som FI deltar i och vars resultat nu ska införlivas

i svensk lagstiftning under perioden t.o.m. 2007. Målet är att nå en bättre integrerad värdepappersmarknad.

FI lade under 2004 ökad kapacitet på dessa berednings- och utvecklingsarbeten inom EU för att främja den fortsatta harmoniseringen och säkra likvärdiga spelregler mellan länderna.

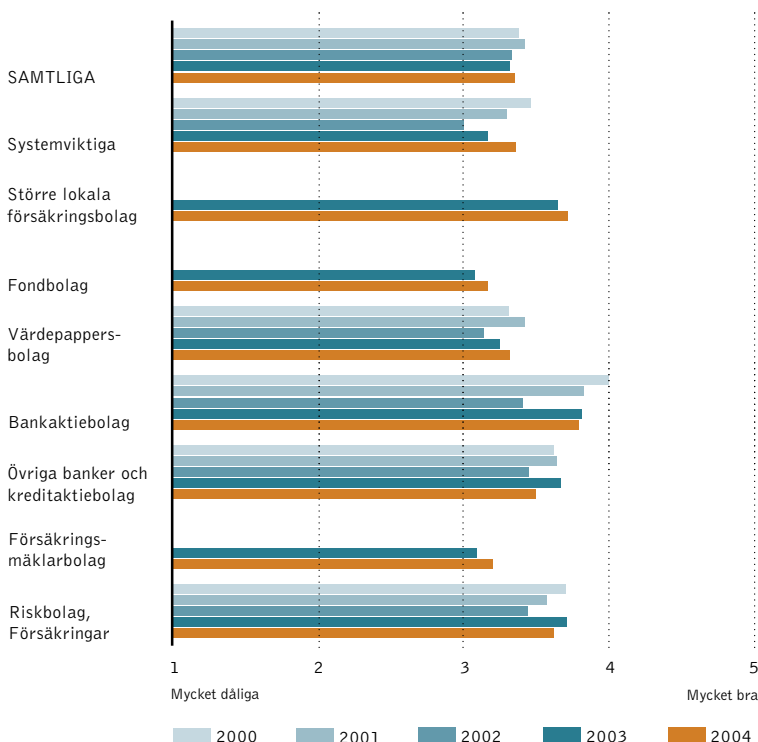
FÖRETAGENS BETYG PÅ FI

FI har för femte året i rad låtit utföra en attitydundersökning⁶ hos 400 företag som står under FI:s tillsyn. Undersökningen ger en översiktlig bild av företagens förtroende för och inställning till FI, vilket är av värde i det löpande förbättringsarbetet.

Årets attitydundersökning visar att företagen är något mer nöjda med Finansinspektionens insatser 2004 än året innan. Betyget är 3,35 (3,32) på en skala från 1 till 5. En klar förbättring syns i relationerna till de systemviktiga aktörerna, som tidigare var mer kritiska. De systemviktiga företagen⁷ ger FI betyget 3,36 (3,17). Dessa företag bevakas intensivt på grund av storlek och inflytande över den finansiella marknaden.

FI har under flera år haft som mål att korta handläggningstiderna för tillståndsärenden. Under 2004 minskade den genomsnittliga handläggningstiden med 12 dagar. Då hade handläggningstiderna redan minskat med 16 dagar under 2003. Trenden har dock inte fått genomslag i företagens betygssättning av FI.

Andra problem som kvarstår från tidigare undersökningar är enkelhet och överskådlighet i föreskrifter och allmänna råd, kompetens inom vissa specifika områden och

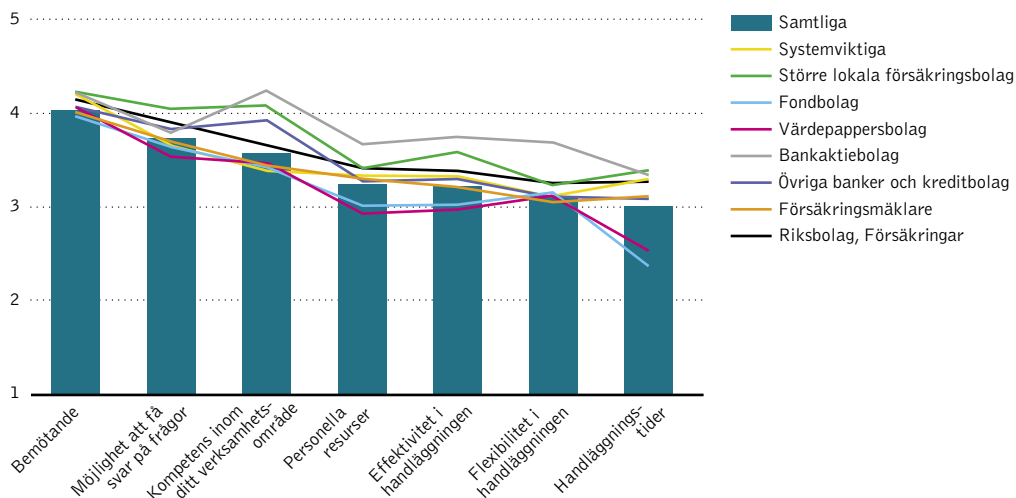
**OMDÖME OM FINANSINSPEKTIONENS INSATSER
TOTALT SETT, MEDELVÄRDEN
Bas: Samtliga**

⁶ Undersökningen har publicerats på FI:s hemsida www.fi.se.

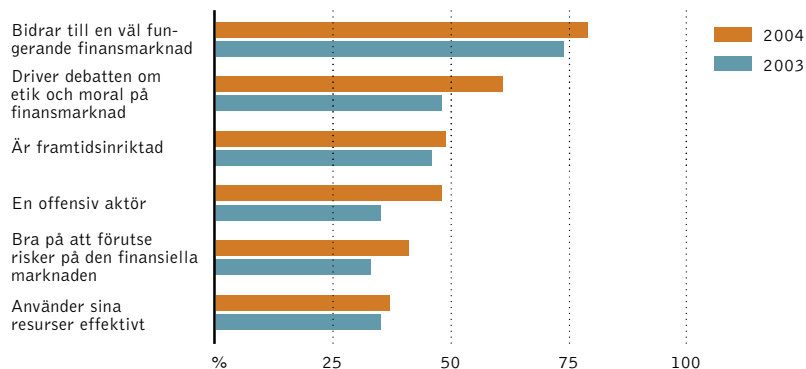
⁷ De 13 s.k. systemviktiga företagen/koncernerna är FöreningsSparbanken, Handelsbanken, Nordea, SEB, Alecta, AMF-p, Folksam, If, Länsförsäkringar, Skandia, BGC, Stockholmsbörsen och VPC.

OMDÖME OM TILLSTÄNDSGIVNINGEN, MEDELVÄRDEN

Bas: Samtliga

ATTITYDER TILL FINANSINSPEKTIONEN?

Bas: Samtliga

tveksamheter kring effektiviteten i tillsynen. Mest kritiska till hur myndigheten drivs är fondbolag, värdepappersbolag och försäkringsmäklarbolag.

Uppfattningarna om bemötande och generell kompetens hos FI är förhållandevis positiva. FI satsade under 2003 och 2004 på kompetensutveckling och genomförde ett omfattande internt kompetensväxlingsprogram. Nya chefer tillsattes 2004 och en handfull personer med specialkompetens nyrekryterades, företrädesvis från branschen.

Positiva tendenser som företagen pekar på i undersökningen är personella resurser, möjlighet att få svar på frågor och hanteringen av tillståndsärenden. Fyra av fem tillfrågande företag anser också att FI:s betydelse för marknaden ökat, tre av fem att myndigheten har förmågan att driva debatt och agera offensivt.

Färre uttalar positiva omdömen om FI:s möjligheter att förutse risker och om FI:s resursanvändning. Över 40 procent av de tillfrågade saknar dock en uppfattning om den interna effektiviteten och svarar där vet ej.

Övergripande mål 2004, forts.

14

OM- OCH NEDPRIORITERINGAR

De senaste två budgetårens anslagshöjningar har tillfört FI mer resurser för regelgivning och tillsyn motsvarande drygt 40 miljoner kronor. FI:s ramanslag för 2004 var 175 miljoner kronor. Samtidigt har de avgifter som täcker tillståndsgivningen lagts om så att verksamheten från och med 2004 är efterfrågestyrd. FI disponerar avgiftsintäkterna för prövning av ärenden och har därmed fått väsentligt utökad flexibilitet och anpassningsförmåga i den delen av verksamheten.

Bedömningen för det gångna verksamhetsåret, att FI kunnat upprätthålla en tillfredsställande basförmåga och helt eller delvis uppnå överordnade mål för finansiell stabilitet och för konsumentskydd, ska bland annat ses mot bakgrund av de ekonomiska förutsättningar som riksdag och regering tagit beslut om. Det har varit nödvändigt för FI att koncentrera insatserna både på stabilitetsområdet och när det gäller FI:s övriga granskningar och undersökningar, väsentligen med konsumentinriktning. Till bilden hör att myndighetens ramanslag långt ifrån utökats i den omfattning som FI:s styrelse och ledning äskat medel för. Inom vissa delar av FI:s ansvar har istället gapet mellan faktiska, identifierade tillsynsbehov och kapaciteten att ta om hand dessa successivt vidgats.

De slutliga prioriteringar och avvägningar som FI har gjort under 2004 avspeglas mer i detalj i den fortsatta redovisningen av verksamhetsresultaten. Klart står att resursfrågorna blivit allt mer kritiska för FI. De relativt tuffa prioriteringarna och avvägningarna har framför allt styrts av två grundläggande principer: (1) egna bedömningar utifrån kända kriterier som väsentlighet och risk; (2) krav på fortsatt harmonisering och omreglering inom ramen för EU-samarbetet.

Givetvis kan ingen myndighet räkna med ett utgångsläge där "tillräckliga" medel löpande allokeras till alla områden för att nå högre ambitionsnivåer och ständiga förbättringar. Positiva och negativa prioriteringar måste genomföras och de bör redovisas öppet. Följande punkter kan i korthet sammanfatta "medaljens baksida" för FI:s del – exempel på nedprioriteringar under 2004 som bland annat påverkat undersökningsverksamheten, tillgänglighet och service:

1. Ett minskat antal undersökningstimmar i tillsynen riktade till medelstora och mindre finansiella företag och mäklare, vilket bl.a. har inverkat negativt på FI:s ambitioner att öka konsumentfokus i undersökningsverksamheten. Merparten av FI:s systematiska undersökningskapacitet styrs målmedvetet mot de tretton största företagen och koncernerna. Marknadernas många, mycket små aktörer uppmärksammas endast när/om problem skulle uppstå.⁸
2. Begränsad egen kapacitet som använts för kontinuerlig marknadsövervakning på värdepappersområdet. Långa handläggningstider för vissa undersökningar, inklusive för FI:s löpande uppföljning av handel och anmälningsskyldigheter för personer med insynställning.
3. Otillräcklig tillsynskapacitet för att tillsammans med finansiella företag och andra inom näringslivet effektivt kunna spåra tecken på penningtvätt och motverka att den finansiella sektorn används för brott.

⁸ Se hur FI prioriterar i tillsynen genom riskkategorier under avsnittet Tillsyn.

Sammanfattande resultat

REGLERINGSBREVETS MÅL I SAMMANDRAG

Analys

- Att tidigt identifiera och analysera riskupbyggnad och instabilitet i de finansiella företagen och på marknaderna

Tillsyn

- Verka för att finansiella företag har en väl fungerande intern kontroll och en sund balans mellan kapital och risker.
- Motverka intressekonflikter och förtroendeproblem inom den finansiella sektorn.
- Basera tillsynen av finansiella företag på en indelning i olika risk-kategorier och särskilt prioritera tillsynen över större systemviktiga företag. Bedöma samlad finansiell ställning, risktagande och riskhanteringsförmåga inom de systemviktiga företagen.
- Analysera händelser där det finns misstanke om oegentligheter vid handeln med finansiella instrument och därigenom skapa underlag för identifiering av fall värda att utreda.

- Verka för välordnade värdepappersmarknader.

- Genom tillsynen motverka att det finansiella systemet används i brottsliga syften.

Regelgivning

- Bidra till stabilitet i och genomlysning av de enskilda finansiella företagen samt ett gott konsumentskydd.
- Fortsätta arbetet med att förenkla reglerna och väga effekten av regelgivning mot effektivitetskrav

Tillstånd och anmälningar

- Att snabbt, kostnadseffektivt och med hög kvalitet handlägga tillstånds- och anmälningsärenden

Organisationsstyrning och service

- Att prioritera effektivitet, kvalitetssäkring och metodutveckling samt förbättra tillgänglighet och service.

RESULTAT

Målen uppfyllda

- genom särskilt fokus på livbolagens återhämtning och utvecklingen av kapital och risker i större banker
- FI:s lägesbedömning lämnad i rapporten "Finanssektorns stabilitet 2004"

Målen uppfyllda

- genom löpande undersökningsverksamhet och övrig tillsyn med fokus på större banker, livbolag, fondbolag och värdepappersinstitut
- genom initiativ till ny lagstiftning och uppföljning i tillsynen av förhållanden i bl.a. livbolag och fondbolag, skapas förutsättningar för välgrundat förtroende
- genom kategorisering av företagen under tillsyn och särskild prioritering av riskanalyser för 13 större företag/koncerner⁹. Samlad finansiell ställning och förmågan att hantera risker har bedömts
- genom löpande marknadsövervakning och utredningsverksamhet. FI samverkar här med Stockholmsbörsen och Ekobrottsmyndigheten

Målen delvis uppfyllda

- genom egen marknadsövervakning, kontroll av att emittenter och börser följer gällande regler samt genomlysning av vissa transaktioner/innehav (värdepappersfonder och personer med insynsställning
- genom samverkan med andra ansvariga myndigheter, nationellt och internationellt, och informationsgivning till olika typer av företag. Begränsat antal egna undersökningar från FI:s sida.

Målen uppfyllda

- genom särskilt fokus i regelgivningen på konsumentskyddsaspekter samt på företagens riskhantering och kontroll.
- genom inventering av samtliga FI:s författningar och genomförda översyner av ett femtiotal. Fortsatt starkt fokus på att nå harmonisering/lika spelregler inom EU.

Målen uppfyllda

- genom tydlig information och intern effektivisering har handläggningstiderna kortats väsentligt. Målsättningen för FI:s serviceåtgärde och utlovade handläggningstider har mötts.

Målen uppfyllda

- genom ökade satsningar 2004 på strategisk kompetensväxling/försörjning, brett metod-utvecklingsarbete i tillsynen, ny modernare hemsida samt förstärkta beredskapsfunktioner, inklusive utbyggd reservdrift för myndigheten.

⁹ De 13 s k systemviktiga företagen/ koncernerna är FöreningsSparbanken, Handelsbanken, Nordea, SEB, Alecta, AMF-p, Folksam, If, Länsförsäkringar, Skandia, BGC, Stockholmsbörsen och VPC

Analys

16

Mål

Finansinspektionen ska tidigt identifiera och analysera den riskuppbbyggnad och instabilitet som äger rum i de finansiella företagen och på marknaderna.

FI ska

- I en särskild rapport senast den 15 oktober 2004 redovisa väsentliga utvecklingstendenser och iakttagelser som framkommit samt en samlad bedömning av stabilitetsläget. I rapporten ska den framåtblickande analysen av stabilitetshot och risker i den finansiella sektorn prioriteras.
- Redovisa de åtgärder som vidtagits under året med anledning av 2003 års rapport om finanssektorns stabilitet och en bedömning av vilka effekter åtgärderna har haft enligt motsvarande rapport år 2004.

TABELL 3

Verksamhetsgren analys: timmar samt del av totaltid¹⁰

Analys	2002	2003	2004
Antal timmar ¹¹	19 439	25 353	10 948
Del av totaltid %	7,8	9,3	3,8

EFFEKTIV TILLSYN VILAR PÅ GOD ANALYS

Effektiviteten i samhällsekonomin och därmed den ekonomiska tillväxten påverkas av hur väl den finansiella sektorn och marknaderna fungerar. Samtidigt finns det potentiella hot och risker som motiverar särskild reglering och tillsyn. Det handlar dels om riskerna för stabiliteten i systemet som helhet, dels om de speciella skyddsaspekter som rör konsumenternas ställning. Genom att motverka att dessa brister inte utvecklas till så kallade marknadsmisslyckanden bidrar alltså finansiell reglering och tillsyn till en ökad samhällsekonomisk effektivitet.

Detta angreppssätt ställer en tillsynsmyndighet inför många avvägningsproblem. Den snabba utvecklingen på finansmarknaderna och internationaliseringen av regelverken ökar komplikationsgraden ytterligare. Därför krävs ett omfattande analysarbete för att rätt identifiera och värdera problem, definiera mål och diskutera målkonflikter. På den grunden ska prioriteringen av verksamheten göras och tillsyn och regelgivning utformas.

Kraven på problemuppfång och analysarbete kan, vid en ytlig betraktelse, hamna i motsättning mot redovisningen av FI:s tidsåtgång för analyser enligt tabellen ovan. Det faktum att analysverksamhet i grunden är en integrerad del av allt löpande tillsyns- och regelgivningsarbete måste dock vägas in. I så måtto kan det mesta av FI:s verksamhet rubriceras som "analys". När tidsåtgången under 2004 minskar avspeglar detta främst hur mer av FI:s analysarbete utförts i form av koncern- och riskanalyser kopplade till tillsynen, till en del även i behovsanalyser inför ny eller anpassad regelgivning.

Tabellen ovan tar sikte på ett urval av aktiviteter, främst analysverksamhet av generell, övergripande karaktär som t.ex. publicerats i rapportform. Där ingår även arbete som utförts under 2004 med att successivt stärka FI:s interna analysprocess via regelbundna analysmöten och seminarier om viktiga finansiella frågor.

STABILITETEN OCH STABILITETS-RAPPORTEN

I 2003 års stabilitetsrapport låg huvudfokus på det ansträngda läget för livbolagssektorn – ett läge som var ansträngt både i finansiella termer och när det gällde förtroendet för

¹⁰ Avser tid som är direkt redovisad på verksamhetsgrenen. Till detta kommer övrig tid (overhead), i form av verksamhetsstöd m.m., som fördelas proportionellt mellan verksamhetsgrenarna.

¹¹ I totaltiden ingår statistik ca 2 000 timmar samt metodutveckling 246 timmar.

Högt tempo. Den snabba utvecklingen på finansmarknaderna och internationaliseringen av reglerna kräver ett omfattande analysarbete av FI.

Analys, forts.

18

företagen och för branschen. FI:s tillsynsarbete under 2004 har i hög grad präglats av arbetet med de problem och de frågeställningar rörande livbolagen som diskuterades i rapporten:

- Åtgärder för att begränsa riskexponeringen och stärka solvensen.
- Krav på att upprätthålla försiktiga antaganden om kostnader, långsiktig avkastning och reservsättning.
- Åtgärder för att nå de mål för kollektiv konsolidering som respektive livbolag fastställt.
- Tydligare information till försäkringstagarna om förväntad avkastning och återbäringspolitik.

I rapporten konstaterades också att flera frågeställningar som livbolagskrisen aktualiserat var, eller kunde vara, relevanta också för andra delar av finanssektorn. Potentiella intressekonflikter i fondbolagen angavs som exempel. Här har FI under året genomfört ett omfattande kartläggnings- och analysarbete som också lett fram till förslag och åtgärder för bättre hantering av intressekonflikter och information.

I årets stabilitetsrapport – Finanssektorns stabilitet 2004 – kunde FI konstatera att de traditionella livbolagen sammantaget återhämtat sig, stärkt sin solvens och återfört den kollektiva konsolideringen till långsiktigt acceptabla nivåer.¹² Stabiliteten i det svenska banksystemet var fortsatt god, med begränsad riskuppyggnad bland annat på den expansiva bolånemarknaden, nationellt, samt inom ramen för den internationella expansion som pågår.

Ett tredje problemområde som berördes i 2004 års stabilitetsrapport var det faktum att finanssektorn de närmaste åren står inför vad som kan kallas en "regimskiftesrisk" – två nya, internationella regelverk av genomgripande betydelse är under, respektive står inför, genomförande – de nya redovisningsreglerna (IFRS/IAS) och de nya kapitaltäckningsreglerna (Basel II). I skärningen mellan dessa regelverk kan det uppstå risker som är svåra att överblicka. Implementeringen av dessa regelverk och hur företagen anpassar sig till dem måste följas noga framöver.

KONSUMENTSKYDD OCH MARKNADSTILLSYN

Vid sidan av stabilitetstillsynen har FI att från fler infallsvinklar granska hur de finansiella aktörerna uppträder. Frågor om marknadsuppförande och kraven på korrekt och tydlig information har här fått en större och delvis annorlunda dimension än tidigare. Denna del av FI:s verksamhet faller under marknadstillsynen som rör sig på delvis oplöjd mark.

Mot den bakgrunden gjorde FI i temarapporten "Marknadstillsyn 2004" ett försök att definiera och avgränsa området, inklusive de målkonflikter och avvägningsproblem som området innefattar. FI redovisade i rapporten en sammanhållen översikt över de olika aktiviteter på tillsyns- och regelgivningsområdet som är aktuella, bland annat implementeringen av de nya EG-regelverken på värdepappersområdet, frågorna kring hanteringen av intressekonflikter inom olika typer av finansiella företag, och de informations- och andra problem som följer av att delvis nya finansiella instrument introduceras på konsumentmarknaden. Aktieindexobligationer utgör ett exempel på detta.

¹² Se inledande återsrapportering på sid 24.

Expansiv bolånemarknad.

Tillväxten i bostadsutlåningen innebär inte något större hot mot bankerna men enskilda låntagare bör se över sina marginaler.

19

Tidigare under året gav FI ut en särskild antologi om livbolagskrisen. Syftet med boken var att bidra till förståelse och lärdom av problemen i livbolagen som präglade de senaste åren. I boken gav namnkunniga personer med insyn i livbolagsfrågan sina respektive bilder av händelserna.

UPPDRAG FÖR STATENS BOSTADS-KREDITNÄMND

Som ett led i samarbetet över myndighetsgränserna har FI under hösten 2004 assisterat Statens Bostadskreditnämnd (BKN) i att utvärdera en modell för prognostisering av framtida förluster i BKN:s garantistockar. I samband med utvärderingen av modellens tillförlitlighet har FI även lämnat förslag till förbättringar och utveckling av modellen.

Tillsyn¹³

20

Mål

- Verka för att finansiella företag har en väl fungerande intern kontroll och en sund balans mellan kapital och risker.
- Motverka intressekonflikter och förtroendeproblem inom den finansiella sektorn.
- Basera tillsynen av finansiella företag på en indelning i olika riskkategorier och särskilt prioritera tillsynen över större systemviktiga företag. Bedöma samlad finansiell ställning, risktagande och riskhanteringsförmåga inom de systemviktiga företagen.
- Verka för välordnade värdepappersmarknader.
- Analysera händelser där det finns misstanke om oegentligheter vid handeln med finansiella instrument och därigenom skapa underlag för identifiering av fall värda att utreda.
- Genom tillsynen motverka att det finansiella systemet används i brottsliga syften.

FI ska

- Redovisa en samlad bedömning av effekterna av den finansiella tillsynen och av företagets förmåga att identifiera och hantera väsentliga risker.
- Redovisa hur intressekonflikter och förtroendeproblem inom den finansiella sektorn ska motverkas.
- Redovisa hur tillsynen av de systemviktiga företagen genomförts och hur bedömningarna kvalitetssäkrats. Antalet påbörjade och avslutade tillsyns-ärenden, samt nedlagd arbetstid på dessa, fördelade på riskkategori. En bedömning lämnas av hur regelefterlevnaden utvecklats.
- Redovisa genomförda insatser i tillsynen av värdepappersmarknaden.
- Redovisa beslutade avgifter enligt 20 § enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument, samt om samverkan med Ekobrottsmyndigheten.
- Redovisa insatser som gjorts för att förhindra att det finansiella systemet används i brottsliga syften med avseende på regelefterlevnad, tillsyns-metoder och samverkansformer.

TABELL 4

Verksamhetsgren tillsyn: timmar samt del av totaltid¹⁴

Tillsyn ¹⁵	2002	2003	2004
Antal timmar	78 965	74 164	91 585
Del av totaltid %	31,9	27,2	31,8

13 De tidigare verksamhetsgrenarna Tillsyn av finansiella företag och Tillsyn av marknadsplatser ingår från och med 2004 i verksamhetsgrenen Tillsyn.

14 Avser tid som är direkt redovisad på verksamhetsgrenen. Till detta kommer övrig tid (overhead), i form av verksamhetsstöd m.m., som fördelas proportionellt mellan verksamhetsgrenarna.

15 I totaltiden ingår internationell verksamhet 11 579 timmar samt metodutveckling 13 417 timmar.

RISKKATEGORISERING OCH RISKANALYS

FI tillämpar en tillsynsstrategi där företagen delas in i fyra riskkategorier efter den påverkan de bedöms ha på marknaden. Riskkategoriseringen kombineras med en riskanalys som syftar till att bedöma sannolikheten för negativa utfall av företagets risker. Företagen i riskkategori I blir föremål för de mest omfattande och heltäckande undersökningarna, så kallade samlade riskbedömningar. För företag i övriga riskkategorier har nyckeltalsanalyser och riktade riskanalyser kommit att öka i betydelse. Temaundersökningar i ett antal typföretag utförs för att undersöka specifika företeelser i vissa branscher m.m.

Följande riskkategorier tillämpas för enskilda finansiella företag:

- I Stor påverkan
- II Medelstor påverkan
- III Liten påverkan
- IV Ingen eller liten påverkan

Under året har kriterier tagits fram för att objektivt kategorisera företagen utifrån påverkan på marknaden. Fokuseringen på systemviktighet har ökat och med det följer att tillsynen över de större försäkringsföretagen kommer att genomföras enligt en delvis annorlunda tillsynsmodell än tidigare. Vidareutveckling har också skett av underlag för riskanalyser av banker och försäkringsbolag. Utvecklingen av metoder avseende koncernanalyser och samlade riskbedömningar löper som planerat och metodiken för analys av kredit- marknads-, likviditets- och operativa risker har prövats i ett antal platsundersökningar.

För kreditinstitut och värdepappersbolag tas analysunderlag fram kvartalsvis för vidare bearbetning av FI:s riskenheter. När det gäller försäkringsbolagen kommer FI:s riskanalysmodell att appliceras under 2005.

EFFEKTERNA AV DEN FINANSIELLA TILLSYNEN OCH FÖRETAGENS FÖR- MÅGA ATT IDENTIFIERA OCH HANTERA VÄSENTLIGA RISKER.

FI följer kontinuerligt riskhanteringen och riskupbyggnaden i de större finansiella företagen. Detta sker genom platsundersökningar och riskanalyser. Iakttagelserna dokumenteras bland annat i samlade riskbedömningar.

Slutsatserna av FI:s undersökningar är att företagens hantering av risker i stort sett är tillfredsställande. Ingen påtaglig riskökning har konstaterats i bankerna, varför större förebyggande åtgärder inte har ansetts nödvändiga. Livbolagens hantering av solvensrisker är fortfarande ett område som särskilt bevakas. När det gäller värdepappersområdet har undersökningarna inte lett till några från risksynpunkt allvarigare påpekanden.

Avvecklingsrisker

FI godkände under 2003 ett nytt clearing- och avvecklingssystem, New Clear, som VPC hade tagit fram tillsammans med marknadens aktörer och Riksbanken. Det tidigare clearing- och avvecklingssystemet hade varit föremål för Internationella Valutafondens kritik under hösten 2001.

Under hösten 2004 genomfördes en undersökning för att kartlägga riskerna i samband med att banker representerar sina kunder i värdepappers- och derivataffärer. Slutsatsen är att de granskade företagen har fungerande processer för att hantera dessa risker och att eventuella framtida förluster i avvecklingssystemen därmed är starkt begränsade.

INTRESSEKONFLIKTER

Under året har en metodik för tillsyn av försäkringsbolag tagits fram för att identifiera eventuella intressekonflikter i samband med koncerninterna transaktioner. Det pågår uppföljningar av de livbolag som tidigare under år 2003 var föremål för undersökningar.

Bevakar livbolagen.

Göran Ronge, aktuarie, och Bertil Sjöö, enhetschef, fortsatte den fördjupade granskningen av livbolag med svag solvens.

Arbetet med att undersöka hanteringen av intressekonflikter och styrningsfrågor har resulterat i en rapport om internaffärer i nio livbolag. Intressekonflikter i fondbolag har behandlats i rapporten "Sen fondhandel och market timing".

FI inledde en fördjupad analys av intressekonflikter mellan commercial banking och investment banking för att identifiera aktiviteter och undersökningar inom området.

TILLSYN AV SYSTEMVIKTIGA FÖRETAG – RISKKATEGORI I

De största företagen (riskkategori I) är prioriterade i FI:s tillsyn¹⁶. Samlade riskbedömningar har gjorts för de fyra storbankerna och fem av de större försäkringsbolagen. För det sjätte försäkringsbolaget kommer en samlad riskbedömning att lämnas i början av 2005. En bedömning av riskerna i banksektorn har under hösten lämnats i FI:s stabilitetsrapport.

Samlade riskbedömningar av Stockholmsbörsen och VPC har inletts under året och kommer att avrapporteras i början av 2005.

Livbolagen

Den fördjupade tillsynen inom livbolagssektorn innebar att FI kontrollerade de försäkringstekniska beräkningarna på sex livbolag

16 Prioriterade företag är de systemviktiga företagen Föreningssparbanken, Handelsbanken, Nordea, SEB, Alecta, AMF-p, Folksam, If, Länsförsäkringar, Skandia, BGC, Stockholmsbörsen och VPC

Förebyggande arbete.

FI vill först och främst påverka företagen för att förebygga problem. Men sedan förra året kan vi också besluta om straffavgifter. Ingemar Hägg och Åsa Arffman, enhetschefer, bevakar bankerna.

med svag solvens. De försäkringstekniska riktlinjerna följs upp kontinuerligt. Resultatet för beräkningarna är tillfredsställande. Däremot finns fortfarande variationer i hur livbolagen har hanterat matchningsproblematiken. FI har fortsatt bevakning på bolag med svag solvens och gör en utökad kontroll av de aktuella antagandena på delar av livbolagen. Livbolagen har med ett par undantag uppnått gränsen 100 procent i kollektiv konsolidering.

KVALITETSUPPFÖLJNING

Kvalitetssuppföljning inom stabilitetstillsynen har skett genom att ett internt bedömningsråd har granskat kvaliteten i genomförda undersökningar, genom företagens egna utvärderingar av myndighetens platsundersökningar samt interna formaliagranskningar.

Det nordiska samarbetet är väl utvecklat på tillsynsområdet. Detta ger kvalitetssäkrings effekter på de samlade riskbedömningarna av de systemviktiga koncerner som verkar på den nordiska marknaden.

FINANSINSPEKTIONENS FÖRORDNADE REVISORER

För att förstärka kvaliteten i tillsynen klargjorde FI under året vilka förväntningar som myndigheten har på de av FI förordnade revisorerna. De nu gällande allmänna råd som berör förordnandet kommer också att arbetas om under år 2005 och en ny rapporteringsstruktur ska införas.

TILLSYN AV FÖRETAG I ÖVRIGA RISK-KATEGORIER

Värdepappersföretag

En stor del av FI:s insats när det gäller att verka för välordnade värdepappersmarknader består i att omhänderta information om störningar på marknaden på ett sätt som leder till att regelefterlevnaden höjs, exempelvis genom undersökningar som kan leda till sanktioner. Sex undersökningar föranledda av specifika händelser inleddes under 2004, varav en hos Spectra Fondkommission som ledde till att bolagets tillstånd drogs in.

Temaundersökningar

Undersökningsserien om utförande av kundorder har utförts och avslutats med rapporten "Värdepappersföretagens rutiner vid kundorder". Vidare har en undersökningsserie om fristående sparbankers värdepappersrörelse inletts. Även en undersökning av rutiner i samband med emissionsgarantier har påbörjats.

Elhandelsmarknaden

FI kartlade områden på elhandelsmarknaden där intressekonflikter kan uppstå och påbörjade granskningar enligt en fastlagd tillsynsplan.

REGELEFTERLEVNAD

FI:s bedömning av regelefterlevnaden grundar sig inte på någon statistiskt säkerställd analys, utan bygger på företagets rapportering av uppgifter till FI och resultaten av FI:s undersökningar och observationer. Tillsynsinsatser görs primärt i förebyggande syfte, men sanktioner förekommer. Observationerna kan omfatta väsentliga regelöverträdelser, uppförandefrågor och kvalitetsfrågor. Sammantaget bedömer FI att nivån på regelefterlevnaden generellt sett är tillfredsställande i de finansiella företagen.

FI har under året haft ett särskilt regeringsuppdrag att granska svenska bankers avgifter i samband med uttag och betalningar inom

EES-området. Granskningen resulterade i rapporten "Från konto till konto VI". De brister i bankernas kundinformation som påvisades i rapporten ledde till att FI tog ut en straffavgift av Handelsbanken och SEB på vardera en miljon kronor.

Inga väsentliga regelöverträdelser har iakttagits för försäkringsbolag, börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer.

Smärre brister som har framkommit i tillsynen på värdepappersområdet har i flera fall åtgärdats inom ramen FI:s löpande kontakter med företagen. I några fall har sanktioner utfärdats.

SANKTIONER

En av FI:s ambitioner är att arbeta proaktivt, det vill säga påverka företagen så att en god regelefterlevnad uppnås. En väsentlig del av FI:s "korrigeringsarbete" utförs i förebyggande syfte i samband med de löpande kontakter som FI har med företagen i tillsynsverksamheten, innan regelöverträdelser sker. I de fall regelöverträdelser har skett, utfärdas sanktioner.

Den nya och förändrade lagstiftningen på kredit- och försäkringsområdet som trädde i kraft i juli 2004 ger FI möjlighet att ta ut administrativa straffavgifter på upp till 50 miljoner kronor från banker och försäkringsbolag. FI kan besluta om anmärkning och varning eller förelägga företaget att vidta åtgärder. FI kan också besluta att en styrelseledamot eller VD inte längre får delta i ledningen av ett bolag. Ytterst kan FI dra in företagets tillstånd.

Följande sanktioner utdelades under 2004¹⁷:

- SEB och Handelsbanken. Straffavgift på en miljon kronor vardera på grund av bristande information om kostnader för betalningsöverföring till ett annat land inom EES.
- Human Securities Fondkommission i Sverige AB. Återkallelse av tillstånd på grund av konkurs.
- CTA Lind & Co Scandinavia. Återkallelse av tillstånd på grund av konkurs.
- Ukova Fondkommission. Återkallelse av tillstånd på grund av ej registrerad styrelse, verkställande direktör och revisor samt avsaknad av årsredovisning.
- Dalhems Sparbank. Återkallelse av oktroj bland annat på grund av bristande rutiner och brister i kompetens när det gäller kredithantering.¹⁸
- Premie Invest. Upphörande av verksamhet med premieobligationer vid vite av 500 000 kronor.
- Spectra Fondkommission. Återkallelse av tillstånd på grund av brister i bolagets styrning och kontroll samt överträdelser av reglerna om kapitaltäckning.

TABELL 5
Sanktioner, typ och antal

Sanktion	2002	2003	2004
Erinran	2	–	–
Vitesföreläggande	1	1	1
Föreläggande	1	–	–
Varning	4	1	–
Straffavgift	*	*	2
Återkallelse tillstånd	–	1	5
Summa	8	3	8

*) Straffavgift infördes som sanktion under 2004 i samband med ikraftträdandet av den nya bank- och finansieringsrörelselagen.

¹⁷ Utförligare redogörelser om sanktionerna finns att läsa på www.fi.se.

¹⁸ Kammarrätten har efter överklagan ändrat sanktionsbeslutet till en varning.

Små blir större. Ett antal små sparbanker på Gotland planerar att gå samman för att motsvara de alltmer komplexa krav som ställs på bankerna. Här Ingrid Johansson på Burs Pastorats Sparbank.

Tillsyn, forts.

25

RESURSER NEDLAGDA PÅ UNDERSÖKNINGAR AV FINANSIELLA FÖRETAG

Utvecklingen under 2004 har gått mot färre, men mer resurskrävande undersökningar av företagen i riskkategori I, medan antalet undersökningar i övriga riskkategorier är relativt konstant, dock med mindre resursinsatser. Detta ligger också i linje med ambitionen att fokusera tillsynen på kategori I-företagen. Större resursinsatser har också krävts i den gemensamma nordiska tillsynen av Nordea och Sampokoncernen, där If ingår.

Genomsnittstiden för ett undersökningsärende i riskkategori I uppgick under 2004 till 415 timmar, medan den genomsnittliga undersökningstiden i övriga kategorier uppgick till 127 timmar. Motsvarande tid föregående år var 239 timmar respektive 193 timmar. Under 2004 har undersökningstiden per ärende i genomsnitt ökat med ca 74 procent för kategori I-företag, medan den har minskat med ca 34 procent per ärende för övriga företag.

Den totala undersökningstiden för kategori I-företag har hållit sig relativt konstant under en treårsperiod, medan den totala undersökningstiden för övriga företag har minskat under motsvarande period. Sammantaget innebär detta att den totala tid som FI har lagt ner på undersökningar har minskat med i genomsnitt 11 procent per år de senaste två åren.

Kategori I-företagens andel av den sammanlagda undersökningstiden uppgick till 65,4 procent.

TABELL 6

Antal avslutade undersökningsärenden

Aktivitet	2002	2003	2004	Fördeln %
Undersökningar, Kategori I	67	88	51	36,6
Undersökningar, Kategori II*	105	84	88	63,3
Undersökningar, Kategori III*				
Undersökningar, Kategori IV*				
Summa undersökningar	172	172	139	100

*) Diariestrukturen ändrades under 2004. Från och med 2005 kommer undersökningar i riskkategorierna II–IV att kunna redovisas per kategori.

TABELL 7

Antal påbörjade undersökningsärenden

Aktivitet	2002	2003	2004	Fördeln %
Undersökningar, Kategori I	84	85	53	37,9
Undersökningar, Kategori II*	100	89	87	62,1
Undersökningar, Kategori III*				
Undersökningar, Kategori IV*				
Summa undersökningar	184	174	140	100

*) Diariestrukturen ändrades under 2004. Från och med 2005 kommer undersökningar i riskkategorierna II–IV att kunna redovisas per kategori.

TABELL 8

Undersökningsärenden – nedlagd tid, timmar

Aktivitet	2002	2003	2004	Fördeln %	Andel av totaltid % ¹⁹
Undersökningar, Kategori I	22 599	21 000	21 142	65,4	7,3
Undersökningar, Kategori II*	18 644	16 244	4 303	13,3	1,5
Undersökningar, Kategori III*			6 439	20,0	2,2
Undersökningar, kategori IV*			432	1,3	0,2
Summa timmar	41 243	37 244	32 316	100	11,2

*) Uppgifter i denna skärning föreligger inte för 2002 och 2003

19 Totala tiden på myndigheten uppgick till 288 273 timmar.

Tillsyn, forts.

26

TABELL 9**Antal insiderutredningar**

Insiderutredningar	2002	2003	2004
Ingående balans	39	40	50
Påbörjade ärenden	47	62	46
Avslutade ärenden	46	52	53
Utgående balans	40	50	43
Anmällda till EBM	8	15	15

TABELL 10**Antal utredningar om otillbörlig kurspåverkan**

Utredningar	2002	2003	2004
Ingående balans	11	14	8
Påbörjade ärenden	16	10	3
Avslutade ärenden	13	16	5
Utgående balans	14	8	6
Anmällda till EBM	5	6	1

TABELL 11**Nedlagd tid på undersökningar**

Utredningar	2002	2003	2004	Andel av totaltid % ²¹
Insider	3 881	4 828	3 963	1,4
Otillb. kurspåverkan	1 265	964	386	0,1
Summa	5 146	4 792	4 349	1,5

EN VISION FÖR MARKNADSTILLSYEN

Marknadstillsyn innefattar ett brett spektrum av frågeställningar. Därför är det viktigt att FI diskuterar strategier och prioriteringar i tillsynen med aktörer och intressenter. Som ett första steg den i dialogen har FI presenterat rapporten Marknadstillsyn 2004 som belyser de områden som FI avser att bevaka.

En högre ambitionsnivå håller på att etableras inom EU. Kommande internationella regelverk ställer bland annat väsentligt högre krav på den finansiella informationens

omfattning och kvalitet på värdepappersområdet. Myndighetsansvaren ses nu över och förutsättningarna ändras även för den självreglering som länge haft stor betydelse på värdepappersmarknaden. FI bedömer här att nuvarande tillsyns- och utredningskapacitet för löpande marknadsövervakning och brottsbekämpning måste utökas. De mål som är uppställda är till viss del uppfyllda.²⁰

MARKNADSÖVERVAKNING

I övervakningen av värdepappershandeln har 15 misstänkta insiderbrott överlämnats till åklagare. Under året har det pågående samarbetet med EBM intensifierats med anledning av ny lagstiftning och för att uppnå en effektiv ärendehantering.

Antalet utredningar och resursinsatser

Antalet utredningar och anmälningar om misstänkta insiderbrott och misstänkt otillbörlig kurspåverkan under en treårsperiod framgår av tabellerna nedan.

FI:s samverkan med Ekobrottsmyndigheten har under året skett genom löpande kontakter i enskilda ärenden. FI:s utredare har också biträtt åklagarna i deras förundersökningar. Samarbetet har också utvecklats genom att åklagaren involveras i ett så tidigt skede som möjligt i ett ärende.

För att öka insynen i handeln på värdepappersmarknaden för FI ett register för personer med insynsställning i noterade bolag samt deras transaktioner och innehav (insynsregistret). Utökad information från registret finns på www.fi.se.

Avgifter vid försenad anmälan om värdepappersinnehav

Den som har insynsställning i ett noterat företag är därför skyldig att anmäla sitt eget och vissa närståendes aktieinnehav liksom förändringar i innehav. Noterade bolag är

²⁰ Se sammanfattningen på sid 8.

²¹ Totala tiden på myndigheten uppgick till 288 273 timmar.

Särskilt uppdrag.

FI har under året haft ett särskilt regeringsuppdrag att granska svenska bankers avgifter i samband med uttag och betalningar inom EES-området (se s 22–23). I granskningen medverkade Lina Jonson, Maria Oygun och projektledare Johan Terfelt.

27

skyldiga att anmäla vilka personer som har insynsställning i bolaget. Vid försenad anmälan om innehav eller förändring i innehav ska en avgift tas ut.

Under andra halvåret har arbetet med att avgöra förseningsärenden prioriterats. Särskilda resurser har avsatts för att skapa förutsättningar för en kort och effektiv handläggning av förseningsärenden. Under året har väsentligt fler ärenden avgjorts jämfört med tidigare år. 162 ärenden resulterade i en avgift. Det sammanlagda beloppet för beslutade ärenden uppgick till 9 731 170 kr²².

Under året har ett par domstolsavgöranden, bland annat i Regeringsrätten, medfört att Finansinspektionen i sin praxis i större utsträckning än tidigare tagit hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Detta har inneburit att antalet fall med jämkade avgifter varit betydligt fler än tidigare år. Trots detta har de fakturerade avgifterna ökat med ca 67 procent mellan 2003 och 2004, vilket framgår av nedanstående tabell.

TABELL 12
Avgifter enligt 20 § lagen (2000:1097) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument, tkr

	2002	2003	2004
Avgifter	3 483	3 054	5 102

ÅTGÄRDER MOT EKONOMISK BROTTSLIGHET

FI har som uppgift att motverka penningtvätt och övrig brottslig finansiering bland annat genom att se till att företagen under tillsyn har rutiner för att upptäcka och rapportera misstänkta transaktioner och att företagens personal är utbildad i frågorna samt att FI:s föreskrifter efterlevs.

Verksamheten på området har hittills främst fokuserat på förebyggande åtgärder i form av regelgivning. Vissa begränsade undersöknings- och utredningsinsatser har genomförts hos de större bankerna och deras utländska filialer med avseende på åtgärder mot penningtvätt och terroristfinansiering. Den samlade bedömningen i de hittills genomförda undersökningarna ger vid handen att bankerna i allt väsentligt uppfyller regler och krav på området.

FI samverkar i dessa frågor med Finanspolisen och företagens branschorganisationer. FI har även bistått UD samt deltagit i svensk och internationell kommittésamverkan på området. Det gäller t.ex. arbete inom FATF²³, där metoder för denna del av tillsynen utvecklas internationellt.

22 I detta belopp ingår avgiftsbeslut som ännu inte har fakturerats på grund av överklagan. Fakturerat belopp uppgick till 5 102 000 kronor.

23 Financial Action Task Force on Money Laundering, en global arbetsgrupp för bekämpning av penningtvätt och terrorism.

Regelgivning

28

Mål

Regelgivningen ska bidra till stabilitet i och genomlysning av de enskilda finansiella företagen samt ett gott konsumentskydd. Arbetet med att förenkla reglerna ska fortsätta. Effekten av regelgivningen ska vägas mot effektiviteten i det finansiella systemet.

FI ska

- Presentera en analys av hur regelgivningen bidragit till stabiliteten i och genomlysningen av de finansiella företagen samt ett gott konsumentskydd. Redovisning lämnas av eventuella effekter av regelgivningen för effektiviteten i det finansiella systemet. En redogörelse lämnas för hur arbetet med att införa nya regler bedrivits, hur reglerna förenklats samt uppgifter om nya, ändrade föreskrifter och allmänna råd.

TABELL 13

Verksamhetsgren regelgivning: timmar samt del av totaltid²⁴

Regelgivning ²⁵	2002	2003	2004
Antal timmar	20 431	25 236	35 116
Del av totaltid %	8,2	9,3	12,2

EFFEKTER AV REGELGIVNINGEN FÖR KONSUMENTSKYDD, STABILITET OCH EFFEKTIVITET

De nya författningar som har getts ut under 2004 bidrar till ett ökat konsumentskydd. Särskilt gäller det föreskrifter och allmänna råd om finansiell rådgivning till konsumenter, som bland annat skärper kraven på kompetensen hos finansiella rådgivare. Även de allmänna råden om hantering av intressekonflikter som berör analytiker vid värdepappersinstitut stärker konsumentskyddet.

De allmänna råden om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut bidrar till att stärka stabiliteten i det finansiella systemet. Råden behandlar bland annat rikskontroll, kreditkultur samt grundläggande regler om kreditriskhantering. Föreskrifterna och de allmänna råden om säkerställda obligationer förväntas öka effektiviteten i det finansiella systemet.

EU-regler på bred front.

FI delar aktivt i över 50 arbetsgrupper inom EU och globalt (se även s 32). Många av de nya reglerna innebär att svenska FI får ett betydligt mer utvidgat ansvar.

FÖRENKLING AV REGLER

Totalt har 24 författningar i form av nya föreskrifter och/eller allmänna råd tillkommit under 2004 och 25 har upphävts. Av de nytillkomna författningarna är 19 grundförfattningar och 5 ändringsförfattningar.

Huvuddelen av de nya författningarna har ersatt äldre bestämmelser. I vissa fall har en ny författning ersatt ett flertal äldre författningar. Flera nya föreskrifter och/eller allmänna råd har fått en mer generell utformning med färre detaljbestämmelser än tidigare. Föreskriftsarbetet har huvudsakligen fortskridit enligt den fastställda planen. Dock har några författningar skjutits över till 2005 bland annat på grund av förseningar i lagstiftningsarbetet.

Översyn av FI:s regler

I juni redovisades en översyn av samtliga föreskrifter och allmänna råd i en rapport till regeringen, "En plan för enklare regler".

NYA KAPITALTÄCKNINGSREGLER

FI har tagit fram en handlingsplan över alla de aktiviteter som måste genomföras fram till december 2006 för att FI ska bli klar med implementeringen av de nya kapitaltäckningsreglerna och den nya riskbaserade tillsynen. Ett omfattande metodutvecklingsarbete pågår liksom framtagande av nya regler för prövning av IRB- och AMA-metoder. Under 2004 har särskild vägledning publicerats för de företag som under 2005 avser att ansöka om tillstånd för att få använda egna metoder för beräkning av kapitalkravet för kredit och operativa risker. Vidare har en webbaserad självvärderingsmodell tagits fram för att företag som ska ansöka om tillstånd ska förstå vilken information som måste ges in till FI.

NYA REDOVISNINGSREGLER

Från 2005 ska enligt EU-regler alla noterade företag, såväl finansiella som icke finansiella,

²⁴ Avser tid som är direkt redovisad på verksamhetsgrenen. Till detta kommer övrig tid (overhead) som fördelas proportionellt mellan verksamhetsgrenarna.

²⁵ I totaltiden ingår internationell verksamhet 5 992 timmar samt metodutveckling 1 695 timmar.

i sina koncernredovisningar använda internationella redovisningsregler. IAS-förordningen anger att dessa redovisningsstandarder ska vara av hög kvalitet och internationellt accepterade. De redovisningsregler som EU har valt som standard går under benämningen International Financial Reporting Standards (IFRS). I Sverige har övergången till IAS/IFRS påbörjats genom att denna normgivning har inarbetats i Redovisningsrådets rekommendationer under senare år.

Betydande resurser har under året gått till att anpassa redovisningsföreskrifterna om årsredovisning i finansiella företag, kapitaltäckningsregelverket, solvensregelverket samt FI:s webbrapporteringsystem av finansiella data till IAS.

TABELL 14

FI:s regelgivning, antal författningar

Regelgivning	2002	2003	2004
Nya föreskrifter och/eller allmänna råd	26	13	19
Ändrade föreskrifter och/eller allmänna råd	1	–	5
Upphävda föreskrifter och/eller allmänna råd	18	15	25

NY LAGSTIFTNING, FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

Ett antal nya bestämmelser har införts under 2004²⁶:

Lagar

- Ny bank- och finansieringsrörelselagstiftning
- Ny fondlagstiftning

Föreskrifter och allmänna råd

- Föreskrifter och allmänna råd om finansiell rådgivning till konsumenter
- Allmänna råd om hantering av intressekonflikter
- Föreskrifter om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsbolag
- Föreskrifter och allmänna råd om säkerställda obligationer
- Allmänna råd om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut
- Nya regler om försäkringsbolagens rapporteringsskyldighet
- En handbok för vägledning till branschen om nya regler för fondbolag.

²⁶ Utförligare beskrivningar finns att läsa på www.fi.se.

Stabilitet och konsument-

skydd. Kreditkanalytiker Bengt Nordström och finansinspektör Ulle-Reet Jacobsson utformade nya regler om finansiell rådgivning och hantering av kreditrisker.

Tillstånd och anmälningar

Mål

Handläggningen av tillstånds- och anmälningsärenden ska vara snabb, kostnadseffektiv och hålla hög kvalitet.

FI ska

- Redovisa i vilken utsträckning målet uppfyllts. Redovisningen ska innehålla uppgifter om genomsnittliga handläggningstider för olika tillstånds- och anmälningsärenden samt totala antalet nedlagda arbetstimmar. Jämförelse ska göras med motsvarande uppgifter åren 2002 och 2003.

TABELL 15

Verksamhetsgren tillstånd och anmälningar: timmar samt del av totaltid²⁷

Tillstånd och anmälningar	2002	2003	2004 ²⁸
Tillstånds- och anmälningsärenden	21 491	20 743	19 913
Övrigt	8 710	12 703	1 413
Summa	30 201	33 446	21 326
Del av totaltid %	12,2	12,3	7,4

TABELL 17

Genomsnittlig handläggningstid för väsentliga ärendetyper, dagar

Tillstånds- och Anmälningsärenden	2002	2003	2004	Avslutade ärenden, antal 2004
Aktier/andelar	54	48	45	47
Aukt/oktroj/konc	191	225	160	52
Avregistrering	33	22	27	248
Beståndsoverlåtelse	118	142	91	18
Bolagsordn./stadgar	62	54	42	130
Dispenser	95	54	46	55
Filial ej EES	–	–	29	3
Fondbestämmelser-nya	158	195	129	39
Fondbestämmelser-ändr.	80	76	40	213
Gränsöverskr i Sverige	30	23	22	539
Gränsöverskr. i utlandet	47	40	25	127
Kapitaltäckning	8	11	37	47
Koncernbidrag	44	28	32	39
Ledningsprövning	183	45	38	323
Mäklarregistrering	40	35	23	394
Mäklarreg-fondandel	48	35	21	195
Sammanläggning-fonder	157	108	116	12
Prospekt/warranter	7	6	4	1773
Utvidgad verksamhet	–	–	111	18
Ägarprövning	42	73	47	75

Den totala tiden för verksamhetsgrenen tillstånd och anmälningar har minskat markant mellan 2003 och 2004. Det beror dels på en renodling av vad som redovisas under denna gren, dels på att tiden för metodutveckling minskade under 2004.

Under 2004 skedde en omstrukturering av tidredovisningen för att underlätta kostnads- och täckningsanalysen av tillstånds- och anmälningsärenden. Det som nu redovisas under denna verksamhetsgren är i stort sett endast sådana aktiviteter som ska motsvaras av avgifter. Till detta kommer metodutveckling på området.

GENOMSnittlig HANDLÄGGNINGSTID NU 25 DAGAR

Beräkningen av den genomsnittliga handläggningstiden baseras på en mängd olika ärendeslag med avsevärda variationer i handläggningstid. En stor mängd tillståndsärenden med kort handläggningstid har en effekt på den totala genomsnittliga handläggningstiden, men har inte väsentligen påverkat den genomsnittliga minskningen av handläggningstider. Den genomsnittliga handläggningstiden har minskat med mer än 50 procent sedan 2002 trots en större ärendemängd.

TABELL 16

Total genomsnittlig handläggningstid, dagar

	2002	2003	2004
	53	37	25

²⁷ Avser tid som är direkt redovisad på verksamhetsgrenen. Till detta kommer övrig tid (overhead) som fördelas proportionellt mellan verksamhetsgrenarna.

²⁸ Under 2004 har en omstrukturering av tidredovisningen skett för att mer korrekt visa den tid som motsvaras av avgifter för tillstånds- och anmälningsärenden. Den i tabellen redovisade totaltiden för tillstånds- och anmälningsärenden omfattar endast den tid som har lagts ner på respektive ärenden (19 913 timmar) samt viss metodutveckling (1 413) timmar.

Minskningen av handläggningstiden beror dels på målstyrning av verksamheten genom ett serviceåtagande, dels på att ansvaret och handläggaresurserna för tillståndsgivningen har samlats på en avdelning. Ytterligare en förklaring är en förbättrad och utökad uppföljning av tillstånds- och anmälningsärenden.

Antalet ansökningar under 2004 var 4 967 vilket var en ökning med 17 procent jämfört med 2003. De största ärendegrupperna under 2004 var prospekt (warranter), försäkringsmäklarärenden samt fondärenden. Den nya fondlagstiftningen trädde ikraft under 2004 och den innebär att samtliga fondbolag och fonder behöver ansöka om nya tillstånd enligt den nya lagen. Under 2004 omåtkörades 10 fondbolag och 212 fonder.

SERVICEÅTAGANDET

I början av 2004 införde FI följande serviceåtagande för tillstånds- och anmälningsärenden:

FI åtar sig att handlägga ditt ärende inom angivna tider. Detta förutsätter att ansökan är korrekt och fullständig samt att ansökningsavgiften är inbetald. Handläggare utses inom en vecka från det att FI har tagit emot din ansökan.

Till största delen, 95 procent, har de utlovade handläggningstiderna kunnat hållas. Orsaken till att handläggningstider i vissa fall har överskridits är att kompletteringar inte kommit in till FI, önskemål om att få beslut vid senare tidpunkt än den utlovade eller att FI har valt att göra fördjupade utredningar.

FI har i anslutning till serviceåtagandet förbättrat informationen på www.fi.se om vad en ansökan ska omfatta.

Kortare handläggningstider. I genomsnitt har våra handläggningstider mer än halverats sedan 2002, från 53 till 25 dagar. Enhetschef Jenny Engström följer upp och kontrollerar att vårt serviceåtagande uppfylls.

TABELL 18

Tillstånds- och anmälningsärenden, timmar²⁹

	2002	2003	2004	Andel av totaltid % ³⁰
Nedlagd tid	21 491	21 924	19 913	6,9

TABELL 19

Uppfyllelsegrad av fi:s serviceåtagande

Åtagande	Uppfyllelsegrad (%)		
	2002	2003	2004
Ärendehandläggning inom utsatt tid	*	*	95
Handläggare inom en vecka	*	*	93

*) Åtagandet infördes 2004.

29 Avser den "nettotid" som lagts ner på tillstånds- och anmälningsärenden, dvs. efter avdrag för metodutveckling.

30 Totala tiden på myndigheten uppgick till 288 273 timmar.

Internationellt arbete

32

FI ska

- Redovisa den samlade insatsen av såväl total arbetstid som av ekonomiska resurser för internationellt arbete inom inspektionen. För respektive verksamhetsgren lämnas särskild redovisning av den tid och de kostnader som lagts ner på internationell verksamhet. Antalet internationella arbetsgrupper som FI deltagit i redovisas också.

TABELL 20

Fördelning av FI:s internationella arbete mellan EU och övriga länder (timmar)

	2002		2003		2004	
	EU	Övriga	EU	Övriga	EU	Övriga
	6285	11321	7503	10474	12782	4864
Andel %	35,7	64,3	41,7	58,3	72,4	27,6

FI deltar aktivt såväl inom EU som globalt. Under året har EU-arbetet prioriterats ytterligare. Framför allt har inrättandet av de organ (CEBS på bankområdet, CEIOPS på försäkringsområdet, CESR på värdepappersområdet) där tillsynsmyndigheter samverkar om lagstiftning och tillsynsmetoder inom EU fått genomslag.

Antalet arbetsgrupper uppgick till över 50 under 2004. Totalt antal arbetstimmar på internationellt arbete var 17 646, ca 6 procent av total tid.

EU-ARBETSGRUPPER

BANK

- Committee on European Banking Supervisors (CEBS): Rådgivande till kommissionen i bankfrågor.
- Expert Group on Accounting and Auditing (EGAA): Stödjer CEBS i redovisnings- och revisionsfrågor ur ett tillsynsperspektiv.
- Groupe de Contact (GdC): Arbetar med gemensamma tillsynsmetoder inom EU.
- Expert Group on Capital Requirement (EGCRD): Granskar kommissionens förslag till förändrade kapitaltäckningsregler.
- Working group on the European Common Reporting (COREP): Gruppen ska ta fram

en gemensam kapitaltäckningsrapport inom EU.

- Supervisory Disclosure Task Force (SDTF): Tar fram beskrivning för vilka upplysningar tillsynsmyndigheterna ska lämna avseende införandet av de nya kapitaltäckningareglerna.
- Task Force on Crisis management: Förbereder finansiell krishantering inom EU bland tillsynsmyndigheter och centralbanker.

FÖRSÄKRING

- Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors (CEIOPS): Rådgivare till kommissionen i försäkringsfrågor.
- Solvensarbetsgrupper: Förslag till kommissionen om ramdirektiv för solvensregler.
- Insurance Groups Supervision Working Group: Grupp för frågor om den extra tillsynen av försäkringsgrupper.

VÄRDEPAPPER

- Committee of European Securities Commissions (CESR): CESR är rådgivare till EU-kommissionen i värdepappersfrågor.
- CESR-Fin: Regelgivning
- CESR-Pol: Samarbete, MoU
- CESR Review Panel: Bedömning av implementering av CESR-standarder
- CESR-Prospekt: Teknisk regelrådgivning till kommissionen
- CESR-Intermediaries: Teknisk regelrådgivning till kommissionen
- CESR-Markets: Teknisk regelrådgivning till kommissionen
- CESR-Cooperation: Teknisk regelrådgivning till kommissionen
- CESR Transparency: Teknisk regelrådgivning till kommissionen
- CESR-Investment Management: Riktlinjer för harmoniserade regler om tillsyn av investeringsfonder och fondbolag
- CESR Credit Rating Agencies
- CESR-ESCB Clearing & Settlement

GLOBALA ARBETSGRUPPER**BANK**

- Baselkommittén för banktillsyn (BCBS): Baselkommittén har under 2004 slutfört översynen och uppdateringen av kapitaltäckningsreglerna (Basel II).
- Capital Task Force (CTF): Ansvarar för Basel I-regelverket. Utreder gemensamma frågor.
- Capital Group (CG): Tekniska utredningar och vissa frågor om definition av kapitalbasen.
- Accounting Task Force (ATF): Utreder effekter på Basel II av IFRS och konsekvenser för tillsyn.
- Accord Implementation Group (AIG): Utbyter information och diskuterar angreppssätt för implementering av Basel II samt verkar för en harmoniserad tillämpning av det nya kapitaltäckningsregelverket.
- Working Group on Corporate Governance: Ska se över BCBS rekommendationer om Corporate Governance.
- Nordisk kapitaltäckningsgrupp: Verkar för en harmoniserad implementering av nya kapitaltäckningsregler.
- Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF): Arbetsgrupp för bekämpning av penningtvätt och terrorism.

FÖRSÄKRING

- International Association of Insurance Supervisors (IAIS): Godkänner nya standarder och principer.
- Teknisk kommitté: Föreslår nya standarder och principer, antar riktlinjer.
- OECD:s grupp av regeringsexperter på solvens: Förbereder material till OECD:s försäkringskommitté. FI deltar som rådgivare
- OECD:s statistikarbetsgrupp: Utreder frågor som berör OECD:s försäkringsstatistikårsbok. FI deltar som rådgivare.

TABELL 21**Kostnad för internationellt arbete fördelad per verksamhetsgren, tkr**

Verksamhetsgren	2002	Andel %	2003	Andel %	2004*	Andel %
Tillsyn					14 522	65
Tillsyn av finansiella företag	7 897	41	8 058	42		
Tillsyn av marknadsplatser	1 991	10	1 602	8		
Regelgivning	5 930	31	7 163	37	7 730	35
Tillstånd och anmälningar	1 559	8	1 632	8	82	0
Analys	1 737	9	951	5	32	0
Summa	19 114	100	19 406	100	22 366	100

* Verksamhetsgrenen Tillsyn (från och med 2004) omfattar de tidigare grenarna Tillsyn av finansiella företag och Tillsyn av marknadsplatser.

TABELL 22**arbetstid nedlagd på internationellt arbete fördelat per verksamhetsgren, timmar³¹**

Verksamhetsgren	2002	Andel %	2003	Andel %	2004*	Andel %
Tillsyn					11 654	66
Tillsyn av finansiella företag	7 151	41	7 465	42		
Tillsyn av marknadsplatser	1 976	11	1 484	8		
Regelgivning	5 190	29	6 635	37	5 992	34
Tillstånd och anmälningar	1 547	9	1 512	9	–	–
Analys	1 742	10	881	4	–	–
Summa	17 606	100	17 977	100	17 646	100

* Verksamhetsgrenen Tillsyn (från och med 2004) omfattar de tidigare grenarna Tillsyn av finansiella företag och Tillsyn av marknadsplatser.

³¹ Tiden för internationellt arbete ingår i totaltiden inom respektive verksamhetsgren (Tillsyn och Regelgivning)

Avgifter

34

FI ska

- Redovisa avgiftsuttaget enligt förordningen (2002:1042) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet fördelat på de olika företagsgrupperna, övriga företag och myndigheter avseende senaste treårsperioden.
- Redovisa avgiftsuttaget enligt förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. Redovisningen ska innehålla en analys av kostnadstäckningsgraden.

Fördelningen av tillsynsavgifter framgår av följande tabell:

TABELL 23
tillsynsavgifter fördelade på företagsgrupper, övriga företag och myndigheter, tkr

Företag	2002	2003	2004
Bankaktiebolag	44 319	65 859	66 061
Sparbanker	2 703	4 598	4 082
Utländska bankers filialer	228	200	177
Kreditmarknadsbolag	7 839	6 149	6 354
Mellanhandsinstitut	43	69	20
Finansiella institut	–	–	216
7:E AP-fonden	199	10	10
Börs & Clearing	5 352	4 572	4 606
Värdepappersbolag	11 529	12 601	22 631
Utländska värdepappersbolag	30	20	20
Fondbolag	12 569	9 868	16 585
Utländska fondbolag	1 346	1 122	930
Rikstäckande skadebolag	14 924	11 919	16 118
Lokala försäkringsbolag	1 461	2 725	3 598
Rikstäckande livbolag	15 391	23 080	35 881
Understödföreningar	2 223	2 734	2 430
Försäkringsmäklare	5 532	6 064	6 590
Utländska försäkringsbolag	20	20	20
PPM	20	10	10
Summa	125 728	151 620	186 339

32 Totalt har cirka 5 000 tkr betalats av fondbolag avseende om auktorisation och/eller godkännande av fondbestämmelser enligt ny fondlagstiftning.

Från och med 2004 disponerar FI de avgifter som tas ut för handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden.

TABELL 24
Kostnadstäckningsgrad verksamhetsgrenen tillstånd och avgifter 2004, tkr

Intäkter	23 909
Kostnader	24 293
Kostnadstäckningsgrad i %.	98

De tillståndavgifter som betalats till FI under år 2004 täcker till 98 procent de direkta och indirekta kostnader som FI haft för verksamhetsgrenen tillstånd och anmälningar under året, se tabell 25. FI bedömer att den verkliga kostnadstäckningen är lägre, dvs. när hänsyn tas till den extraordinära periodiseringseffekt som uppstått under år 2004. Periodiseringseffekten uppstod till följd av ny fondlagstiftning som trädde i kraft den 1 april 2004. En stor mängd ansökningar om om auktorisation och/eller godkännande av fondbestämmelser till följd av den nya fondlagstiftningen har registrerats hos FI under året och därmed betalades ovanligt mycket ansökningsavgifter³² in till FI. Periodiseringseffekten består av att en del ärenden som betalats under år 2004 handläggs även under år 2005 och att kostnaderna för handläggningen uppstår i samma period som handläggningen utförs.

Utifrån en prognos som byggde på ovanstående resonemang föreslog FI under hösten 2004, efter avgiftssamråd med Ekonomistyrningsverket (ESV), en generell höjning av avgiftsklasserna i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. Dessutom föreslog FI en avgiftsbeläggning av ytterligare några ärenden samt en höjning respektive sänkning av avgiftsklassen för några ärendeslag. Regeringen beslutade att per 1 januari 2005 utvidga gruppen av avgiftsbelagda ärendeslag och samtidigt höja respektive sänka avgifts-

klassen för vissa andra ärendeslag enligt FI:s förslag. Dessutom har regeringen beslutat om en generell avgiftshöjning med i snitt 13 procent, som ska gälla från 1 mars 2005.

Bedömningen är att det därmed finns förutsättningar för full kostnadstäckning inom de närmaste åren.

STYCKKOSTNADER FÖR VISSA TILLSTÅNDSÄRENDEN

Styckkostnader anger vad en prestation kostar att producera. Den beräknas genom att dividera totala produktionskostnaderna för en typ av prestation med antalet prestationer av denna typ som producerats/avslutats under året. För att förklara kostnadsutvecklingen och skillnader mellan olika prestationer krävs en närmare analys av prestationerna och produktionsprocesserna.

TABELL 25

styckkostnad för vissa tillståndsärenden (tkr)

Tillståndstyp	2002	2003	2004
Aktier/andelar	6	5	3
Auktorisation/oktroj/koncession	43	65	111
Avregistrering	1	1	2
Beståndsoverlåtelse	19	30	27
Bolagsordning./stadgar	7	8	7
Fondbestämmelser nya	16	23	13
Fondbestämmelser ändrade	2	4	4
Koncernbidrag	5	5	4
Ledningsprövning	–	6	5
Mäklarregistrering	5	7	4
Mäklarregistrering- fondandelsförm.	2	3	1
Sammanläggning- fonder	10	21	16
Prospekt	1	2	2
Ägarprövning	9	12	10

Officiell statistik³³

SAMARBETE MED SCB OCH RIKSBANKEN

FI har haft ansvaret för den officiella statistiken på finansmarknadsområdet sedan 1995. Under denna period har FI uppdragit åt SCB att hantera produktion, utveckling, internationella kontakter m.m. på flertalet ämnesområden inom finansmarknadsstatistiken. SCB:s uppdrag för FI:s räkning har styrts av ettåriga avtal. FI har själv hanterat den officiella statistiken på försäkringsområdet.

FI har under 2004 anpassat den egna insatsen till rådande statistiksamarbete, som vid sidan av SCB även omfattar Riksbanken. SCB har ett avtal med Riksbanken om produktionsansvar och leveranser till bland annat Europeiska Centralbanken (ECB).

Som ett led i diskussioner om att ge SCB effektivare ansvar och kontroll över större delar av den officiella statistiken på finans-

FI ska

- redovisa hur uppgiften att ansvara för den officiella statistiken inom områdets finansmarknad har fullgjorts. Redovisning ska innehålla uppgifter om det totala antalet arbetstimmar och kostnaden för statistikproduktionen.

marknadsområdet har frågan om en överflyttning av FI:s nuvarande ansvar prövats i särskild ordning. En överflyttning av statistikansvaret är dock för närvarande inte aktuell och ett nytt avtal för 2005 har träffats mellan SCB, som leverantör, och FI, som beställare.

Kostnaderna för den officiella finansmarknadsstatistiken uppgick under året till 11,7 miljoner kronor varav 9,9 miljoner kronor avser ersättning till SCB enligt avtal. FI:s egen statistikproduktion tog ca 2 000 timmar³⁴ i anspråk.

³³ Statistik utgör en egen verksamhetsgren från och med 2005.

³⁴ Nerlagd tid är ingår i totaltiden för verksamhetsgrenen Analys.

Ekonomisk säkerhet³⁵

36

Verksamhet inom verksamhetsområdet Civilt försvar under politikområdet Totalförsvar samt verksamhetsområdet Svåra påfrestningar under politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar

FI ska

- Redovisa om och i så fall hur beroendet av el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system utgör en begränsning för myndigheten att kunna bibehålla en godtagbar fredstida förmåga även vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller en godtagbar förmåga vid höjd beredskap. Här avsedd innebörd av begreppen el, telekommunikationer och samhällsviktiga IT-system framgår av prop. 2001/02:158 Samhällets säkerhet och beredskap. Redovisa om ett angrepp med NBC-stridsmedel (nukleära, biologiska och kemiska hot) utgör en begränsning för ovan nämnda förmågor.
- Redogöra för de samlade insatserna av ekonomiska resurser inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet, och om samverkan med Krisberedskapsmyndigheten och hur inkomsterna som disponeras för ändamålet använts.

KRISBEREDSKAPSFRÅGAN

FI har under 2004 aktivt deltagit i arbetet inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet. FI har utvecklat samarbetet med Krisberedskapsmyndigheten (KBM) och bidragit till det planeringsunderlag och den planeringsinriktning som årligen utarbetas av KBM för det civila försvaret.

Scenarioövningar

I likhet med tidigare år har FI övat systemviktiga företag samt regionalt och lokalt viktiga finansiella företag i att motstå samhällshotande kriser. Övningarna genomfördes under tiden september-december i samverkan med KBM, andra myndigheter samt näringslivsrepresentanter. Under 2004 har även två krisledningsövningar genomförts med deltagare från de sex största försäkringsbolagen, de fyra största bankerna, VPC, Bankgirocentralen, Stockholmsbörsen, Riksbanken och Finansinspektionen.

Övningarna har finansierats genom försvarsanslaget av Krisberedskapsmyndigheten. FI har disponerat drygt 3 miljoner kronor för detta. Övningarna har genomförts under tiden september till december. Verksamheten har planerats och genomförts i samarbete med externa konsulter. En samlad slutrapport kommer att avlämnas i februari 2005.

Utbildningsinsatser

FI har genomfört ett antal seminarier under 2004 för att öka medvetenheten om krisberedskap inom den finansiella sektorn. I samma syfte har FI publicerat boken "Från elavbrott till 11 september", som tar upp erfarenheter och lärdomar från inträffade kriser av samhällshotande art. FI har använt cirka 750 000 kronor för dessa insatser.

FI:s bedömningar

Övningarna visar att den finansiella sektorn har motståndskraft mot de risker som är förknippade med de enskilda företagens verksamhet. Den finansiella sektorn är däremot starkt beroende av att andra samhällsfunktioner, såsom el och telekommunikationer, fungerar. Förutsättningarna att hantera svåra påfrestningar på samhället bland de finansiella företagen har ökat mot bakgrund av att företagens förmåga och behov av samverkan har blivit allt tydligare. Förmågan kan stärkas ytterligare om förutsättningar ges att främja samverkan mellan företag samt mellan företag och myndigheter. Ytterligare åtgärder behövs för att sektorn som helhet ska kunna möta allvarliga hot av samhällslig karaktär.

FI bedömer att ett angrepp med nukleära, biologiska eller kemiska stridsmedel skulle begränsa den finansiella sektorns funktion vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid höjd beredskap. FI bedömer dock att sektorn har en godtagbar förmåga vad gäller

³⁵ Ekonomisk säkerhet utgör en egen verksamhetsgren under politikområde Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar från och med 2005.

biologiska och kemiska hot. Ett angrepp med nukleära stridsmedel skulle däremot få avsevärda konsekvenser för samhället i stort.

Under 2004 har FI även stärkt den egna förmågan till ledning och samverkan genom övning och uppbyggnad av alternativ drift- och ledningsplats. Denna uppbyggnad har medfört att FI bedömer att grundförmågan numera är godtagbar. FI har disponerat ca 1,8 miljoner kronor från KBM till detta arbete.

FI har utnyttjat hela det belopp, 5,7 miljoner kronor, som KBM ställt till FI:s förfogande. Beloppsgräns, avrapporteringskrav och villkor för hur medlen får användas har reglerats i en särskild överenskommelse myndigheterna emellan.

En del av bidraget från KBM har använts för investeringar med syfte att stärka FI:s driftsmässiga säkerhet³⁶.

³⁶ Endast direkta kostnader redovisas. Jämför Resultaträkningen och posten under Intäkter av bidrag, not 1, på 5 061 kr. Om man inkluderar kostnader för egen personals insatser inom området är kostnaden 7 184 tkr. Totalt har FI:s personal arbetat 3 042 timmar med insatser inom ekonomisk säkerhet under 2004.

Organisationsstyrning

38

Mål

- Effektivitet, kvalitetssäkring och metodutveckling ska prioriteras.
- Tillgänglighet och service både för företag och medborgare ska förbättras med hjälp av informationstekniken.
- Verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

FI ska

- Redovisa genomförda insatser och effekterna av att förbättra effektivitet, utveckla metoderna och säkra kvaliteten inom de olika verksamhetsgrenarna.
- Redogöra för genomförda insatser för att med stöd av informationstekniken förbättra tillgänglighet och service.
- Redovisa i vilken omfattning målen för kompetensförsörjningen har uppnåtts, vilka åtgärder som har vidtagits och vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning under 2005 respektive 2006-2007. Redovisningen av mål ska i första hand fokusera på personalens åldersstruktur, könsfördelning, rörlighet samt myndighetens arbete för att främja etnisk och kulturell mångfald. Redovisningen ska göras för grupper av anställda inom de tre kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens om så är lämpligt. Målen för kompetensförsörjningen ska ha en klar och tydlig koppling till Finansinspektionens övriga mål, nuvarande kompetensförsörjning och bedömning av arbetsmarknadsläget. Målen ska vara konkreta och uppföljningsbara.

METODUTVECKLING

Under 2004 användes totalt 16 771 timmar till metodutveckling. Av dessa utgjorde 13 417 timmar metodutveckling inom tillsynen. Dit hörde bland annat projekt relaterade till Basel II samt utveckling av effektivare rapportering av uppgifter till FI. Annan riskorienterad metodutveckling har också bedrivits.

TABELL 26

Metodutveckling 2004 fördelad på utvecklingsområden, antal timmar

Utvecklingsområde	Antal timmar
Löpande metodutveckling inom tillsyn	4 479
Effektivare rapportering (försäkring)	1 277
Information om ägande och ägare	1 842
Transaktionsrapporteringssystem TRS	1 103
Basel pelare 1	1 815
Regelgivning	1 695
Tillståndsgivning	1 413
Övrigt	3 147
Summa	16 771

TABELL 27

Arbetstid nedlagd på metodutveckling fördelat per verksamhetsgren, timmar

Verksamhetsgren	2002	Andel %	2003	Andel %	2004	Andel %
Tillsyn*					13 417	80
Tillsyn av finansiella företag	11 847	79	8 813	45		
Tillsyn av marknadsplatser	1 389	9	651	3		
Regelgivning	692	5	3 766	19	1 695	10
Tillstånd och anmälningar	–	–	3 629	19	1 413	9
Analys	987	7	2 666	14	246	1
Summa	14 915	100	19 525	100	16 771	100

*) Tillsyn av finansiella företag och Tillsyn av marknadsplatser ingår från och med 2004 i verksamhetsgrenen Tillsyn.

Metodutvecklingens andel av den totala arbetstiden³⁷ uppgick under 2004 till ca 6 procent.

³⁷ Totala tiden på myndigheten uppgick till 28 8273 timmar.

Effektivare rapportering.

FI satsar medvetet på att effektivisera verksamheten med hjälp av informationstekniken. I dag rapporterar i stort sett samtliga företag in finansiella data via webben, vilket är både säkert och snabbt. Systemadministratör Roland Stålberg, enhetschef Sarah Hegardt Grant och systemadministratörerna Yvonne Lindell och Maj-Britt Lundqvist ger företagen support.

39

TABELL 28

Kostnader för metodutveckling fördelat per verksamhetsgren, tkr

Verksamhetsgren	2002	Andel %	2003	Andel %	2004	Andel %
Tillsyn*					16 323	69
Tillsyn av finansiella företag	10 771	79	9 513	45		
Tillsyn av marknadsplatser	1 263	9	703	3		
Regelgivning	629	5	4 065	19	5 461	23
Tillstånd och anmälningar	–	–	3 917	19	1 578	7
Analys av det finansiella systemets stabilitet	897	7	2 879	14	275	1
Summa	13 560	100	21 077	100	23 638	100

*) Tillsyn av finansiella företag och Tillsyn av marknadsplatser ingår från och med 2004 i verksamhetsgrenen Tillsyn.

INSATSER FÖR ATT MED STÖD AV INFORMATIONSTEKNIKEN FÖRBÄTTRA TILLGÄNGLIGHET OCH SERVICE.

Ny webbplats

En ny webbplats lanserades i december. Finansinspektionens webbplats har vuxit i betydelse under de senaste åren. Bara under 2004 ökade besöken med drygt 30 procent. Under 2004 investerades också i en ny webbplats med ny struktur och ny teknisk plattform, allt för att bana väg för nya tjänster och mer information.

Webbplatsen är den naturliga inkörsporten för företag, media och allmänhet som vill veta vad som gäller på finansmarknaden. Teknik och säkerhetslösningar har medfört att företagen numera också kan använda webben för att rapportera finansiella data. Större delen av företagen använder denna kanal för sin rapportering och nya lösningar planeras för

2005, som möjligheten att söka nya tillstånd via webbplatsen.

Rapportering av finansiella data

För den periodiska rapporteringen har nu i stort sett samtliga 1 350 företag övergått till rapportering direkt via webben med säkerheten baserad på så kallade hårda certifikat. Därmed kan konstateras att målet uppfyllts i enlighet med riktlinjerna för konceptet om 24-timmarsmyndigheten.

Insynshandel

Arbete har slutförts med en ny frågefunktion mot insynsregistret via hemsidan. Arbetet slutfördes under hösten i samband med att en ny hemsida lanserades. En ny funktion för insynsanmälningar/-registreringar via Internet, med säkerheten baserad på e-legitimationen/Bankernas ID-tjänst har dock försenats och planeras införas först

Organisationsstyrning, forts.

40

efter nyår 2004/05. Avsikten är att i möjligaste mån minimera den pappersanmälan och det manuella registreringsarbete som idag sker.

Ärendehantering

Under året har arbete slutförts med publiceringsfunktionen av den dagliga ärendelistan via hemsidan för att ge journalister och allmänhet direkt insyn i inkommande/utgående ärenden, i enlighet konceptet för 24-timmarsmyndigheten.

Reducerad sårbarhet

Under året har arbete pågått med uppbyggnad av en reservdriftmöjlighet för verksamhetsviktiga IT-system.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING**Mål för kompetensförsörjningen**

FI ska vara en attraktiv arbetsplats, så att vi kan trygga kompetensförsörjningen genom att rekrytera, behålla och vidareutveckla kvalificerade medarbetare.

För att FI ska kunna uppnå sina övergripande mål för verksamheten krävs att

- vi kan rekrytera och behålla personer med rätt kompetens
- vi kan avsätta resurser i form av tid och pengar till kompetens- utveckling inom det finansiella området och andra områden som har betydelse för att uppnå effektivitet i arbetet

Kompetens- och verksamhetsutveckling

Förändringsarbetet kring organisation och verksamhet, som inleddes under 2003, ställer krav på nya kunskaper, metoder och sätt att arbeta. Nya former för styrning har införts och en mer riskorienterad tillsyn utvecklas successivt. För att möta nya krav och förändringar arbetar FI sedan några år tillbaka med frågor kring strategisk kompetensförsörjning för att säkerställa kompetensbehovet på kort och längre sikt med utgångspunkt i

den nya förändrade tillsynen. På grund av den demografiska utvecklingen under den närmaste tioårsperioden kommer konkurrensen om välutbildad arbetskraft att öka markant. Inom ramen för det förändringsarbetet på FI genomfördes en kompetensväxling under 2004, äldre medarbetare lämnade FI för att bereda plats för nya medarbetare med annan kompetens.

FI genomförde under 2004 en ny medarbetarundersökning, som är en god indikator på arbetsmiljö, ledarskap och trivsel. Undersökningen visar att FI:s förändringsarbete har resulterat i ett markant bättre ledarskap och en tydligare verksamhetsstyrning.

FI har under 2004 arbetat med att ta fram en alternativ karriär till att bli chef som syftar till att lyfta fram specialist- eller expertrollen i arbetet. FI erbjuder också sina medarbetare kompetensutveckling i form av utlandspraktik inom det finansiella området. Under senare år har tjänstgöring förekommit inom banker i USA och Asien och tillsynsmyndigheter i England och Danmark.

FI har under 2004 arbetat aktivt med målstyrning. För varje medarbetare ska också i dialog med närmaste chef en utvecklingsplan formuleras. Inför 2004 hade 90 procent av medarbetarna en sådan plan. FI:s mål under 2005 är att samtliga medarbetare ska ha en individuell utvecklingsplan och individuella mål för sitt arbete. För budgetåret 2004 avsatte FI 2,6 miljoner kronor för utbildnings- och utvecklingsinsatser för personalen, främst inom IT.

Under 2004 har FI arrangerat grundläggande utbildning för ett tiotal nya chefer och också vidareutbildning för samtliga enhetschefer. FI erbjuder också sina chefer stöd genom mentorer och handledning såväl individuellt som i grupp. FI:s mål för 2005 och framåt är att ge cheferna fortsatt stöd i sin ledarroll.

Problem med kompetensförsörjning

FI har flera grupper av medarbetare som i hög grad är marknadskänsliga, framför allt ekonomer, analytiker, aktuarier och redovisningsexperter.

Åldersstruktur

FI hade under 2004 en medelålder på 44 år - män 46 år och kvinnor 43 år, vilket är samma nivå som året innan. Mot bakgrund av att FI har relativt låg medelålder ser vi ingen anledning att sätta mer detaljerade mål när det gäller åldern för FI:s olika kategorier av medarbetare. Drygt 20 procent av FI:s medarbetare uppnår pensionsåldern inom den närmaste tioårsperioden. Vår bedömning är att åldersstrukturen inte kommer att skapa problem med personalförsörjningen framöver. FI:s övergripande mål är att det inom varje verksamhetsområde finns medarbetare i olika åldrar.

Könsfördelning

Under en tioårsperiod har FI gått från att vara en mansdominerad organisation till en kvinnodominerad. Framför allt har andelen kvinnliga jurister ökat markant.

Målet för FI under åren 2005–2007 är att uppnå en jämnare könsfördelning inom följande kategorier.

- administrativ personal (60 procent kvinnor och 40 procent män)
- jurister (60 procent kvinnor och 40 procent män).

Rörlighet

FI har under många år haft som mål att generellt försöka minska den externa rörligheten, som särskilt under högkonjunktur varit hög. Många av FI:s medarbetare har en på marknaden mycket attraktiv kompetens. En av åtgärderna är att på olika sätt stimulera till intern rörlighet för att på så sätt tillgodosätta behovet av utveckling i arbetet och ge befordringsmöjligheter. För 2004 ligger siffran på 7 procent (2003 2 procent).

Med siffran 8 procent under 2004 har FI uppfyllt målet att ligga under 10 procent extern rörlighet. Det är för övrigt ungefär samma nivå som FI hade 2003. Ekonomisektorn som helhet ligger på 5 procent för 2004.

Målet för FI är att den externa rörligheten inte ska överstiga 10 procent per år. Vidare vill FI öka den interna rörligheten.

Lika möjlighet till utveckling och befordran för män och kvinnor

FI:s personalpolitik syftar till att ge män och kvinnor samma möjligheter till utveckling och befordran. En stor del av den kompetensutveckling, som FI genomför varje år, riktar sig dock främst till handläggare och chefer. För FI:s assistenter, som till största delen är kvinnor, har utvecklingsinsatserna framför allt rört IT-området. Inför 2005 finns planer att ha ett praktikutbyte med ett antal andra myndigheter för just assistenter.

TABELL 29

Könsfördelning inom FI:s personalkategorier

Personalkategori	Kvinnor	Andel %	Män	Andel %	Summa
Ledningsgrupp	5	62,5	3	37,5	8
Enhetschefer	6	35,3	11	64,7	17
Övriga chefer		0	5	100	5
Övrig kärnkompetens	61	51,7	57	48,3	118
Administrativ kompetens	33	67,3	16	32,7	49
Summa	105	53,3	92	46,7	197

42

2

FI ska vara en attraktiv arbetsplats.

Bild 1: Annika Odelros och Claes Westerdahl

Bild 2: Göran Holmberg, Nina Rudnik och Britt Ericsson.

Bild 3: Ann Jaqué och Magnus Bergman

Bild 4: Gabriella Lanciotti och Richard Carlsson

Bild 5: Greta Wennerberg, Maria von Schéele, Eva Sterner

Bild 6: Ingemar Rönnäng och Linda Hedvall

4

1

3

5

6

En central del i FI:s personalpolitik är att stimulera intern rörlighet genom att alltid i första hand pröva möjligheten att internrekrytera vid vakanser. Många av FI:s både kvinnliga och manliga handläggare har genom det befordrats till chefer, fått specialistbefattningar eller uppdrag som t.ex. projektledare.

FI har också vidtagit åtgärder för att underlätta för såväl män som kvinnor att förena arbete och föräldraskap genom att bland annat låta anställda förlägga visst arbete till hemmet.

Kartläggning och eliminering av osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor

Under våren 2004 gjordes en fördjupad lönekartläggning enligt den modell som rekommenderas av Jämo. Kartläggningen omfattar en analys av lika och likvärdiga arbeten.

Analysen visade ingen förekomst av osakliga löneskillnader. I samband med höstens löneförhandlingar avsattes en något större del av lönepotten till jurister, en grupp som är kvinnodominerad.

Sjukfrånvaro 2004

FI har en låg sjukfrånvaro. Under 2004 utgjorde den 2,8 procent av den totala arbetstiden. Kvinnorna uppvisar en högre sjukfrånvaro än männen (4,3 procent respektive 0,9 procent).³⁸ Vid längre sjukfrånvaro samarbetar FI med företagshälsovården i syfte att få till stånd en snabb rehabilitering.

Arbetsmiljö/Friskvård

FI har under flera års tid arbetat för att skapa en god arbetsmiljö och förebygga ohälsa. Under 2004 bildades ett arbetsmiljöutskott inom ramen för ett samverkansavtal med de fackliga organisationerna. Ett särskilt friskvårdsprogram har också tagits fram varje år sedan 1998. Den nya motionsanläggningen i anslutning till FI:s lokaler har bidragit till ett markant ökat intresse för att röra på sig. FI arbetar också för ett gott ledarskap, som enligt forskning, är den enskilt viktigaste faktorn för en god arbetsmiljö.

TABELL 30

Redovisning av sjukfrånvaro i procent av den sammanlagda arbetstiden.

Total sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda arbetstiden	2,1
Andelen av total sjukfrånvaro som har varat sammanhängande i en period om 60 kalenderdagar eller mer	38,1
Sjukfrånvaro för kvinnor i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för kvinnor	4,3
Sjukfrånvaro för män i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för män	0,9
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	2,2
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30–49 år i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	3,5
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	1,8

Åtgärder för ökad mångfald

FI:s övergripande syfte med mångfaldsarbetet är att:

- öka kunskapen om betydelsen av mångfald och det mervärde, som det kan tillföra verksamheten
- uppnå en mer heterogen personalsammansättning
- öka attraktionsvärdet för FI som arbetsplats

FI har under flera år arbetat för att öka den etniska och kulturella mångfalden. Drygt 10 procent av medarbetarna har inte svensk bakgrund enligt den nya definition som rekommenderas av SCB. (person född utomlands eller född i riket med föräldrar, som båda är födda utomlands)

Arbetsförmedlingen har inrättat en särskild förmedling för att få ut kvalificerade internationella akademiker på arbetsmarknaden. Ett samarbete inleddes under hösten 2004, vilket resulterat i en praktikplats för en kvalificerad jurist, och långtgående diskussioner runt två andra praktikantplatser.

³⁸ Den sjukfrånvaro som reglerats med flexledighet är under 2004 obetydlig. Fr.o.m. 2005 är det inte längre möjligt att använda flexledighet vid sjukdom.

Uppdrag enligt regleringsbrev

1. Finansinspektionen ska redogöra för hur de ökade resurserna som tillförs i samband med budgetåret 2004, motsvarande 20 miljoner kronor har använts.

De 20 miljoner kronor har använts huvudsakligen inom tre områden; betalning av engångspremie till Statens pensionsverk (SPV) för de personer som inom ramen för FI:s kompetensväxlingsprogram erhåller pensionsersättning, till utökning av antal tjänster och till vissa specifika konsultinsatser.

FI har använt cirka 8 miljoner kronor för engångsbetalningar av pensionsersättningar³⁹. Genom ett särskilt regeringsbeslut möjliggjordes denna åtgärd som syftar till att långsiktigt rekrytera kritisk kompetens.

FI har också ökat bemanningen, mätt i antalet årsarbetskrafter, från 165 (år 2003) till 169 (år 2004). Då osäkerhet rått över vilka framtida resurser myndigheten förfogar över men också att behovet inom särskilda områden varit akut (t.ex. för handläggning av anmälningsskyldighet) har FI valt att anställa personer som snabbt varit tillgängliga för en begränsad period. Kostnaden för den ökade bemanningen har därför kunnat hållas nere och stannar totalt på cirka 6 miljoner kronor.

Myndigheten har också under år 2004 kraftigt ökat volymerna av köpta tjänster. Ökningen kan nästan helt förklaras av den satsning som gjorts för att utbilda personal och ta fram regler till följd av nya redovisningsregler. Beroende på flera faktorer, såsom svårigheter att rekrytera rätt personal med rätt kompetens och det pressade tidschemat, har FI fått genomföra arbetet med en stor andel konsultstöd. Bara inom området redovisning satsades drygt 6 miljoner kronor under året för att nå mål vad gäller FI:s regelgivning.

2. Finansinspektionen ska redovisa arbetet med att förbättra måluppfyllelsen inom verksamhetsgren Tillstånd och anmälningar. I detta ingår att ange lämnade serviceåtaganden gentemot företagen, bland annat ska den maximala handläggningstiden för ett antal ärendeslag i syfte att förbättra måluppfyllelsen redovisas. Redovisning lämnas senast den 2 april 2004.

Redovisningen framgår av
FI dnr 04-2329-600.

3. Finansinspektionen ska redovisa förslag till justeringar av bestämmelserna om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och bestämmelserna om årliga avgifter hos Finansinspektionen med anledning av den nya lagstiftningen om säkerställda obligationer (prop. 2003/03:107, bet. 2003/04:FIU8, rskr. 2003/04:39) och förslagen i proposition 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse samt proposition 2002/03:150 En ny lag om investeringsfonder. Redovisning lämnas senast den 2 februari 2004.

Redovisningen framgår av
FI dnr 04-245-000.

4. Finansinspektionen har i ett särskilt regeringsbeslut fått i uppdrag att i samråd med statistiska centralbyrån (SCB) lämna förslag till hur ansvaret för statistiken inom finansmarknadsområdet enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken kan föras över till SCB. I upp-

³⁹ Den totala kostnaden för pensionsersättning och särskild pensionsersättning var under år 2004 cirka 11 mkr. De 3 mkr som skiljer var kostnader som myndigheten ändå skulle haft och för vilka det fanns budgeterade medel för under året.

draget ingår att klargöra de ekonomiska konsekvenserna av en överflyttning av ansvaret från och med år 2005 samt att föreslå nödvändiga författningsändringar. Uppdraget ska redovisas till Finansdepartementet senast den 2 februari 2004 (Fi2003/5791).

Redovisningen framgår av
FI dnr 03-7723-000.

5. Finansinspektionen har i ett särskilt regeringsbeslut fått i uppdrag att göra en genomgång av myndighetens regelverk. Syftet är att identifiera onödigt betungande regler samt redovisa de åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas i syfte att minska den administrativa bördan för företag. Uppdraget ska redovisas till Finansdepartementet senast den 10 maj 2004 (Fi2003/5238).

Redovisningen framgår av
FI dnr 03-6716-000.

6. Finansinspektionen ska redovisa utgiftsprognoser för åren 2004 till och med 2006 för samtliga anslag och avgiftsintäkter som disponeras. Prognosen ska kommenteras i förhållande till tidigare prognostillfälle, i förhållande till budgeten, samt till utfallet för 2003. De antaganden som ligger till grund för prognosen ska redovisas. Utgiftsprognoser lämnas: den 20 januari 2004, den 8 mars 2004, den 5 maj 2004, den 9 augusti 2004, samt den 1 november 2004.

Redovisningen framgår av
FI dnr 04-355-100.

7. Finansinspektionen ges i uppdrag att genom empirisk undersökning granska svenska bankers uttag av avgifter av kund i samband med dels uttag av EES-valuta, ej SEK, via automat i Sverige och inom EES-området, dels betalning med hjälp av kort inom det övriga EES-området. Uppdraget ska redovisas till Finansdepartementet senast den 16 november 2004. Inom samma tid ska Finansinspektionen redovisa vilka åtgärder som fram till dess under 2004 vidtas mot svenska bankers bristande information till kunder i samband med gränsöverskridande betalningsöverföringar samt automatuttag och kortköp i andra EES-länder än Sverige samt om möjligt resultatet av dessa åtgärder.

Redovisningen framgår av
FI dnr 04-1206-000.

Sammanställning över vissa väsentliga uppgifter

LÄNERAM I RIKSGÄLDKONTORET (TKR)

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad
Lånera	6 000	2 938	12 000	2 526	20 000	14 595	20 000	15 764	25 000	15 241

KREDIT PÅ RÄNTEKONTO (TKR)

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Max		Max		Max		Max		Max	
	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad	Beviljad	utnyttjad
Konto-kredit	10 000	7 502	20 000	7 329	25 000	17 221	15 000	6 588	20 000	2 576

Kommentar: Tabellen visar att myndigheten endast behövt använda en mindre del av den kredit som finns kopplad till räntekontot. Den 22 januari 2004 var saldot som lägst och en kredit på 2 576 tkr användes.

RÄNTA PÅ RÄNTEKONTO (TKR)

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Ränta	41	79	89	84	92	144	152	43	283	0

Kommentar: Tabellen visar, som tabell ovan, att likviditeten varit god under 2004 därav de relativt stora ränteintäkterna respektive små räntekostnaderna.

AVGIFTSINTÄKTER (TKR)

	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Intäkter enligt Avgiftsförordningen (1992:191)</i>					
§ 4 Kanslifunktion, pren.intäkter & FFFS	8 090	7 939	5 097	3 353	2 676
§ 4 IOSCO- konferens, konferens av tillfällig natur	–	13 010	–	–	–
§ 15 Avgifter för kopiering & registerutdrag	53	45	45	13	22
§ 20 Avgifter för registreringsbevis	341	326	–	–	–
<i>Intäkter enligt Förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen</i>					
Ansökningsavgifter					23 909
Fakturerade kungörelseavgifter					53
<i>Extraordinära intäkter</i>					
Intäkter i SIDA-projekt	–	–	–	200	–
Summa intäkter av verksamheten	8 484	21 320	5 142	3 566	26 660
Ansökningsavgifter	11 176	11 643	13 673	13 592	–
Debiterade tillsynsavgifter	120 089	123 452	125 726	151 620	186 339
Konstaterade el. befarade uppbördsförluster	–	–146	–388	–697	–408
Upplupna tillsynsavgifter	–640	1 570	580	455	423
Dröjsmålsränta, tillsynsavgifter	0	–	–	5	–
Upplupen ränta	–	–9	–	–	–
Särskild avgift enligt insiderlagen	1 457	1 791	3 483	3 054	5 102
Ränta på avgifter enligt insiderlagen	9	9	–	–	1
Bötesmedel*	–	–	–	–	2 000
Summa intäkter av avgifter m.m. som ej disponeras av myndigheten	132 091	138 310	143 074	168 029	193 457

* Finansinspektionen kan sedan den 1 juli 2004 i samband med anmärkning eller varning besluta om straffavgift enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse och försäkringsrörelselagen

ANSLAGSKREDIT (TKR)

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad
Anslags-kredit	3 900	–	4 095	–	4 256	1 175	2 455	–	5 256	783

ANSLAGSSPARANDE (TKR)

	2000 Anslags- sparande	2001 Anslags- sparande	2002 Anslags- sparande	2003 Anslags- sparande	2004 Anslags- sparande
2:2	211	3 399	–	4 273	–
2C1	363	–	–	–	–

ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER OCH MEDELANTAL ANSTÄLLDA

	2000	2001	2002	2003	2004
Årsarbetskrafter	154	151	158	165	169
Anställda	160	160	173	186	191

Kommentar: Antal anställda är medelantalet under året.

DRIFTSKOSTNAD PER ÅRSARBETSKRAFT (TKR)

	2000	2001	2002	2003	2004
Driftskostnad (RR)	128 390	134 562	145 224	179 416	194 610
Årsarbetskrafter	154	151	158	165	169
Driftskostnad per årsarbetskraft	834	891	919	1 087	1 152

Kommentar: Driftskostnad exklusive kostnad för de olika kanslifunktionerna, dvs kostnad för Bokföringsnämnden och Insättningsgarantinämnden. Under år 2003 och 2004 har FI vuxit omsättningsmässigt mer än vad årsarbetskrafter gjort. Förklaringen är att FI använt sig av konsulter i högre utsträckning än tidigare. Detta i sin tur beror dels på att rekrytering tar tid och att tjänster köpts in temporärt för att klara arbetsanhopningar men också på att kompetens krävts inom t.e.x. redovisningsområdet och inom IT som inte funnits inom myndigheten.

KAPITALFÖRÄNDRING (TKR)

	2000	2001	2002	2003	2004
Årets kapitalförändring (RR)	–425	892	867	–9 190	9 720
Balanserad kapitalförändring (BR)	–2 725	–3 150	–2 258	–1 391	–10 581

Ersättningar och förmåner samt uppgifter om styrelseuppdrag m.m. i andra statliga myndigheter.

Uppgifterna redovisas på sidan 3.

Resultaträkning

Belopp i tkr		2004	2003
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		180 272	173 231
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	NOT 1	26 660	3 566
Intäkter av bidrag	NOT 1	5 061	1 749
Finansiella intäkter	NOT 2	290	152
Summa		212 283	178 698
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	NOT 3	-123 432	-120 670
Kostnader för lokaler		-18 707	-17 567
Övriga driftkostnader		-54 397	-43 506
Finansiella kostnader	NOT 2	-359	-1 032
Avskrivningar och nedskrivningar		-6 353	-5 221
Summa		-203 248	-187 996
Verksamhetsutfall		9 035	-9 298
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	NOT 4	193 457	168 029
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-192 772	-167 921
Saldo		685	108
Årets kapitalförändring	NOT 5	9 720	-9 190

Balansräkning

Belopp i tkr	2004-12-31	2003-12-31
Tillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	NOT 6	
Förbättringsutgifter på annans fastighet	2 185	3 146
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14 852	14 373
Summa materiella anläggningstillgångar	17 037	17 519
Fordringar		
Kundfordringar	302	7
Fordringar hos andra myndigheter	2 790	5 344
Övriga fordringar	NOT 7	1 735
Summa fordringar	5 019	7 086
Periodavgränsningsposter	NOT 8	
Förutbetalda kostnader	6 547	5 314
Övriga upplupna intäkter	6 980	6 567
Summa periodavgränsningsposter	13 527	11 881
Avräkning med statsverket	NOT 9	-1 644
Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	NOT 10	21 828
Kassa, postgiro och bank	8	4
Summa kassa och bank	21 836	16 982
SUMMA TILLGÅNGAR	55 775	46 832
Kapital och skulder		
Myndighetskapital		
Balanserad kapitalförändring	-10 581	-1 391
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9 720	-9 190
Summa myndighetskapital	-861	-10 581
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	NOT 11	-
Summa avsättningar	-	4 348
Skulder m.m.		
Lån i Riksgäldskontoret	NOT 12	15 241
Skulder till andra myndigheter	13 829	4 014
Leverantörsskulder	14 831	17 643
Övriga skulder	NOT 13	2 585
Förskott från uppdragsgivare och kunder	303	209
Summa skulder m.m.	46 789	40 379
Periodavgränsningsposter	NOT 14	
Upplupna kostnader	9 157	12 683
Oförbrukade bidrag	690	3
Summa periodavgränsningsposter	9 847	12 686
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER	55 775	46 832

Redovisning mot anslag och inkomsttitel

REDOVISNING MOT ANSLAG (TKR)

Anslag	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
2:2 Finansinspektionen, ramanslag	4 273	175 216	179 489	180 272	-783

REDOVISNING MOT INKOMSTTITEL (TKR)

Inkomsttitel	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	175 216	186 052
2711 Rest- och dröjsmålsavgifter	3 500	4 720
2712 Bötesmedel	2 000	2 000
Summa	180 716	192 772

Kommentar: Fr.o.m. år 2004 redovisar FI mot inkomsttitel 2712. Enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse och försäkringsrörelselagen kan Finansinspektionen besluta om avgift i samband med anmärkning eller varning. Hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen pågått. Avgiften tillfaller staten.

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	2004	2003
Drift		
Kostnader NOT 15	-201 243	-178 283
<i>Finansiering av drift</i>		
Intäkter av anslag	180 272	173 231
Intäkter av avgifter och andra ersättningar NOT 16	26 650	3 533
Intäkter av bidrag	5 007	1 749
Övriga intäkter	290	152
Summa medel som tillförts för finansiering av drift	212 219	178 665
Minskning (+) av kortfristiga fordringar	1 178	-2 660
Ökning (+) av kortfristiga skulder	3 242	14 009
Kassaflöde från drift	15 396	11 731
Investeringar		
Investeringar i materiella tillgångar	-5 871	-7 562
<i>Finansiering av investeringar</i>		
Lån från Riksgäldskontoret	5 855	6 549
– amorteringar	-6 378	-5 380
Försäljning av anläggningstillgång	9	33
– därav medel som tillförts statsbudgeten	0	0
Bidragsmedel som erhållits för investeringar	744	–
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringsverksamhet	230	1 202
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	69	195
Kassaflöde till investeringar	-5 572	-6 165
Uppbördsverksamhet		
Avgiftsinkomster som ej disponeras av myndigheten	193 457	168 029
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	-663	3 663
Inbetalningar i uppbördsverksamhet	192 794	171 692
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-192 772	-167 921
Kassaflöde från uppbördsverksamhet	22	3 771
Förändring av likvida medel	-9 846	9 337
Likvida medel vid årets början	10 346	1 009
Ökning (+) av kassa och postgiro	4	0
Ökning (+) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret (räntekonto)	4 850	9 090
Ökning (+) av avräkning med statsverket	4 992	247
Summa förändring av likvida medel	9 846	9 337
Likvida medel vid periodens slut	20 192	10 346

Tilläggsupplysningar och noter

52

KOMMENTARER TILL NOTER

Belopp i tkr där annat ej anges. Då alla belopp är avrundade kan avrundningsdifferenser finnas.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med tillämpliga förordningar. Finansinspektionen följer god redovisningssed enligt förordningar och ESV:s föreskrifter.

VÄRDERING AV FORDRINGAR

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgång. Följande avskrivningstider tillämpas.

Typ av anläggningstillgång	Avskrivningstid
Datorer, persondatorer	3 år
Hem-PC	3 år
Möbler och övrig inredning	7 år
Kopiatorer, kontorsmaskiner	4 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	4 år

Kommentar: Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet ändrades i december 2003 från 7 år till 4 år. Detta med anledning av att den förväntade nyttjanderättssperioden av nuvarande lokaler understiger den beräknade livslängden. Det befintliga hyresavtalet löper t o m den 28 februari 2008.

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Finansinspektionen har prövat om myndigheten haft utgifter för utveckling, som är av väsentligt värde för myndighetens verksamhet, och som i så fall ska tas upp som immateriell anläggningstillgång. Finansinspektionen har konstaterat att det inte funnits några sådana och har därmed inte redovisat några immateriella anläggningstillgångar.

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Som periodavgränsningspost bokförs belopp över 10 tkr.

BRYTDAG

Löpande redovisning och anslagsavräkning har gjorts för räkenskapsåret fram till 2005-01-10.

NOTFÖRTECKNING

Not 1. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2004	2003
<i>Intäkter enligt Avgiftsförordningen (SFS 1992:191) §4, 15 och 20</i>		
§ 4 Kanslifunktion, prenumerationsintäkter, vidaredebiterade kostnader m m	2 676	3 353
§§ 15, 20 Avgifter för kopiering, registreringsbevis m m	22	13
<i>Intäkter enligt Förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen</i>		
Ansökningsavgifter	23 909	–
Fakturerade kungörelseavgifter	53	–
<i>Extraordinära intäkter</i>		
Intäkter SIDA-projekt	–	200
Summa	26 660	3 566

Beräknade avgiftsinkomster enligt regleringsbrev:	22 199	2 096
---	--------	-------

Kommentar: Den största delen av intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av intäkter från Bokföringsnämnden och Insättningsgarantinämnden för ersättning av hyreskostnader och andra omkostnader i samband med fullgörande av de olika kanslifunktionerna för respektive myndighet.

Fr.o.m. år 2004 disponerar FI avgifter i samband med prövning av ärenden vid FI (ansökningsavgifter) enligt regeringsbeslut. Dessa avgifter disponerades tidigare av staten och redovisades mot inkomstitel. För jämförelsesiffror för år 2003 hänvisas till not 4, Uppbördsverksamhet m m.

	2004	2003
Intäkter av bidrag	5 061	1 749

Kommentar: Posten avser medel som rekvideras från Krisberedskapsmyndigheten (KBM) och som redovisas hos dem på anslaget 6:5 civilt försvar. Medlen används för att stärka samhällets krisberedskap inom det finansiella området.

Not 2. Finansiella intäkter och kostnader

	2004	2003
<i>Ränteintäkter</i>		
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	283	152
Övriga ränteintäkter	7	–
Summa	290	152
<i>Räntekostnader</i>		
Räntekostnader på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	43
Räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret	355	982
Övriga finansiella kostnader	4	7
Summa	359	1 032

Not 3. Kostnader för personal

	2004	2003
Totala lönekostnader	123 432	120 670
varav lönekostnader exklusive sociala avgifter	73 776	72 787

Not 4. Uppbördsverksamhet m m

	2004		2003	
	Medel som inte disponeras av myndigheten	Medel som tillförts statsbudgeten	Medel som inte disponeras av myndigheten	Medel som tillförts statsbudgeten
Särskild avgift enligt insiderlagen	5 102	5 102	3 054	3 054
Tillsynsavgifter	186 339	186 339	151 620	151 620
Upplupna tillsynsavgifter	423	–	455	–
Ränta tillsynsavgift	–	–	5	5
Ränta insideravgift	1	1	–	–
Ansökningsavgifter	–	–	13 592	13 592
Befarade förluster	262	–	–347	–
Konstaterade förluster	–670	–670	–350	–350
Bötesmedel/ straffavgift	2 000	2 000	–	–
Summa	193 457	192 772	168 029	167 921

Kommentar: År 2004 disponerar Finansinspektionen ansökningsavgifter och redovisar dessa under Intäkter av avgifter och andra ersättningar, se not 1.

Den kraftiga ökningen av uttaget av tillsynsavgifter har två huvudsakliga förklaringar. Den första är att myndigheten vuxit och att en större kostnads massa ska betalas av instituten under tillsyn. Samtidigt har den verksamhet som finansieras med tillsynsavgifter ökat i förhållande till verksamhetsgrenen tillstånd och anmälningar, som finansieras med ansökningsavgifter, se tabell 1 Verksamhetens kostnader i resultatredovisningen.

Not 5. Årets kapitalförändring

	2004	2003
<i>Årets kapitalförändring utgörs av:</i>		
Förändring av semester- och löneskulder	3 892	–4 643
Anslagsfinansierade amorteringar	6 379	5 404
Avskrivningar, ej anslagsavräknade	–6 352	–5 221
Avskrivningar, bidragsfinansierade investeringar	53	–
Förändring pensionsavsättning	3 499	–4 567
Periodiseringar anslagsfinansierad verksamhet	1 564	–271
Periodiseringar uppbördsverksamhet	685	108
Summa	9 720	–9 190

Kommentar: Den stora skillnaden på årets kapitalförändring mellan åren har sin förklaring i den kompetensväxling som skett under 2003 respektive 2004, se posterna förändring av semester- och löneskulder samt förändring pensionsavsättning. Respektive års saldo visar att kostnaderna togs utan motsvarande utgifter år 2003 och det motsatta skett under år 2004.

Not 6. Materiella anläggningstillgångar

	Anskaffningsvärde 2004-01-01	Årets tillkommande anläggningar	Årets avgående tillgångar	Årets avskrivningar
Datorer, persondatorer	22 472	3 226	–1 441	2 362
Hem-PC	3 422	1 274	–1 024	889
Möbler och övrig inredning	12 506	1 129	–1 608	1 703
Kopiatorer, kontorsmaskiner	3 132	206	–1 469	402
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3 953	36	–	997
Summa	45 485	5 871	–5 542	6 353

Noter, forts.

54

Not 6. Materiella anläggningstillgångar, forts.

	Anskaffnings- värde 2004-01-01	Ackumulerad avskrivning	Bokfört värde
Datorer, persondatorer	24 257	19 124	5 133
Hem-PC	3 672	2 141	1 531
Möbler och övrig inredning	12 027	4 678	7 349
Kopiatorer, kontorsmaskiner	1 869	1 030	839
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3 989	1 804	2 185
Summa	45 814	28 777	17 037

Not 7. Övriga fordringar

	2004-12-31	2003-12-31
Uppbördsfordringar	1 919	1 714
Övriga fordringar	8	21
Summa	1 927	1 735

Not 8. Periodavgränsningsposter

	2004-12-31	2003-12-31
<i>Förutbetalda kostnader</i>		
Förutbetalda hyreskostnader	4 680	4 539
Övriga förutbetalda kostnader	1 867	775
Summa	6 547	5 314
<i>Övriga upplupna intäkter</i>		
Upplupna tillsynsavgifter	6 980	6 556
Övriga upplupna intäkter	–	11
Summa	6 980	6 567

Not 9. Avräkning med statsverket

	2004-12-31	2003-12-31
Ingående balans	–6 636	–6 883
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
Anslag	180 272	173 231
Inkomsttitlar	–192 772	–167 921
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	–175 216	–178 680
Uppbördsmedel m m	202 348	176 524
Transfereringar m m	–9 640	–2 907
Utgående balans	–1 644	–6 636

Not 10. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

	2004-12-31	2003-12-31
Anslagsmedel	19 209	16 978
Avgifter	2 619	–
Summa behållning på räntekonto	21 828	16 978
varav kortsiktigt likviditetsbehov	26 581	22 065
Beviljad kredit på räntekontot	–20 000	–15 000

Not 11. Avsättningar

	2004-12-31	2003-12-31
Ingående avsättning	4 348	0
Årets pensionskostnad	6 423	4 483
Årets pensionsutbetalning	–10 771	–135
Utgående avsättning	0	4 348

Kommentar: Noten visar att knappt hälften av kostnaden för kompetensväxling, pensionsersättningar till äldre personal som slutat, togs år 2003 men att hela utgiften (utbetalningen) togs år 2004. Utgiften för förtidsinlösen har tagits efter ett regeringsbeslut som givit myndigheten tillåtelse att göra detsamma.

Not 12. Lån i Riksgäldskontoret

	2004-12-31	2003-12-31
Ingående skuld	15 764	14 595
Lån upptagna under året	5 855	6 549
Årets amorteringar	–6 378	–5 380
Utgående skuld	15 241	15 764
Beviljad låneram	25 000	20 000

Not 13. Övriga skulder

	2004-12-31	2003-12-31
Personalens källskatt	2 617	2 687
Utredningskonto	26	51
Skuld till egen personal	66	11
Negativ lön	-2	-
Intresseavdrag	-122	-
Summa	2 585	2 749

Not 14. Periodavgränsningsposter

	2004-12-31	2003-12-31
<i>Upplupna kostnader</i>		
Upplupen lön inkl sociala avgifter	1 350	4 501
Semesterlöneskuld inkl sociala avgifter	7 409	7 308
Övriga upplupna kostnader	398	874
Summa	9 157	12 683

Kommentar: Minskningen i upplupna kostnader förklaras av att FI år 2003 reserverade kostnader för löner, under uppsägningstiden, för de personer som lämnat FI inom ramen för den s k kompetensväxling myndigheten genomfört. Per 2004-12-31 reserverades endast ett mindre belopp för detta ändamål.

Oförbrukade bidrag

Bidrag från annan statlig myndighet	690	3
Summa	690	3

Kommentar: Krisberedskapsmyndigheten (KBM) finansierar verksamhet som FI utför inom området ekonomisk säkerhet. Notan visar en upplupen skuld på 690 tkr avseende bidragsfinansierade investeringar som inte har förbrukats, dvs anskaffningsvärdet minskat med avskrivningsbeloppet.

Not 15. Kostnader enligt finansieringsanalysen

	2004	2003
Kostnader enligt resultaträkningen	-203 249	-187 996
<i>Justerings:</i>		
Avskrivningar	6 353	5 221
Realisationsförlust	0	144
Avsättningar	-4 347	4 348
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-201 243	-178 283

Not 16. Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen

	2004	2003
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	26 660	3 566
<i>Justerings:</i>		
Realisationsvinst	-10	-33
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	26 650	3 533

Kommentar: Den stora skillnaden i Intäkter av avgift och andra ersättningar mellan åren 2004 och 2003 beror på att FI fr.o.m. år 2004 disponerar intäkterna av avgifter i samband med prövning av ärenden.

Not 17. Intäkter av bidrag

	2004	2003
Intäkter av bidrag	5 061	1 749
<i>Justerings:</i>		
Bidragsmedel som erhållits för hela investeringen	-53	-
Intäkter av bidrag enligt finansieringsanalysen	5 008	1 749

Stockholm den 21 februari 2005

Bengt Westerberg, styrelseordf.

Kathrin Flossing, vice styrelseordf.

Adriana Lender, styrelseledamot

Gunnar Axén, styrelseledamot

Lars Hörngren, styrelseledamot

Birgitta Ahlqvist, styrelseledamot

Lars Nyberg, styrelseledamot

Anna-Karin Eliasson Celsing, styrelseledamot

Lennart Nilsson, styrelseledamot

Ingrid Bonde, generaldirektör

004

to VI

bilitet 2004

fondbolag

agens rutiner vid kundorder

ån – en riskanalys

e regler

ivning

n market timing

livbolag

ålshantering

Finansinspektionen
Box 6750, 113 85 Stockholm
Tel 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se